Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 233 (1483) ♦ Четвер, 12 грудня 1996 року ♦ Ціна договірна

Російських законодавців учать азам міжнародного права

США підтримують суверенітет і територіальну цілісність України

Державний департамент США висловив жаль у зв'язку з рішенням Ради Федерації Федеральних зборів Росії щодо Севастополя.

У прийнятій 9 грудня заяві Держдепартамент охарактеризував такі дії як «спрямовані на утвердження російського контролю над українським чорноморським флотом —Севастополем».

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в посольстві України в Вашингтоні, представник Держдепу США висловила також жаль, що подібну резолюцію прийняла раніше Держдума Росії.

За словами представника Держдепу, США повністю підтримують суверенітет і територіальну цілісність України в існуючих міжнародно визнаних кордонах. Це включає і Крим, і Севастополь, заявила вона.

Як член Організації з безпеки і співробітництва в Європі, сказав представник Держдепу, Росія зобов'язана дотримуватись принципів цієї організації, які передбачають повагу територіальної цілісності в існуючих кордонах.

За словами представника Держдепу, США закликають Україну і Росію «не порушувати нормальний процес переговорів з проблеми Чорноморського флоту».

У Вашингтоні відбувся «круглий стіл» на тему статусу Севастополя і розподілу ЧФ

«Надзвичайно важливою і дуже серйозною проблемою» назвав американський політолог Збігнев Бжезинський ситуацію у зв'язку з заявами, які прозвучали в Росії, щодо статусу Севастополя.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в посольстві України в США, в ході «круглого столу» на тему «Державно-правовий статус українського міста Севастополь і проблеми розподілу Чорноморського флоту» 10 грудня в Вашингтоні З. Бжезинський наголосив на однозначності позиції американської сторони в цьому питанні: адміністрація президента, а також, сподівається політолог, і Конгрес, «повністю підтримують існуючий статус України і не піддають жодному сумніву український статус міста Севастополя».

Парламентська хроніка

Худоба просить їсти, а не візу за кордон

Ранкове та денне засідання 11 грудня

Серед оголошених зранку депутатських запитів кілька торкалися проблем у наших силових відомствах та вирішення севастопольського питання. Народний депутат Степан Хмара подав запит про неправомірні дії органів внутрішніх справ, які начебто встановили за ним стеження.

(Закінчення на 2-й стор.).

БІДА НЕ В ТІМ, ЩО СІМ НЯНЬОК,

А ЩО НА СІМОХ — ОДИН ОНУЧОК

Гляньте на цей знімок... Мимоволі пригадується прислів'я: у семи няньок... Однак сьогодні така картина свідчить про інше: суспільство старіє, народжується людей менше, аніж помирає. 1991 року нас поменшало майже на 40 тисяч, 1992-го — вже майже на 98 тисяч, 1993-го — на 234 тисячі, 1994-го — на 280 тисяч, у наступному — майже на стільки ж. У нинішньому році ця тенденція наростає.

Ще статистика. В 1991 році в Україні народилося близько 64 тисяч малят, а в 1995-му — заледве понад 49 тисяч. Додаймо до цього: через занедбаність медицини зростає дитяча смертність...

У Росії для поліпшення демографічної ситуації ліберально-демократична фракція Держдуми пропонує полігамію. Згідно з проектом сім'я може складатися з одного чоловіка і чотирьох жінок...

Нам, мабуть, потрібні інші підходи. Це насамперед піднесення економіки і створення умов життя, гідних людини, а також належна державна підтримка медицини. І — втілення в життя загальнонаціональних програм «Діти України» та «Планування сім'ї».

Фото Валерія ІНЮТІНА та Сергія КОВАЛЬЧУКА.

(Продовження теми на 9-й стор.).

ЧИ СТАНЕ 1997-й ПЕРЕЛОМНИМ?

Якщо вдасться ухвалити бюджет таким, яким він має бути, наступний рік стане переломним у надходженні іноземних інвестицій в економіку держави, заявив Президент України Леонід Кучма на зустрічі з главами районних адміністрацій Полтавської області, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Л. Кучма підкреслив, що основна проблема нині —прийняття бюджету та формування його на основі нових податкових принципів. На думку Президента, вже закладено підвалини для економічного зростання та реалізації накреслених реформ.

Під час зустрічі Л. Кучма торкнувся проблеми взаємовідносин з Росією, зазначивши, що ситуація в Україні не гірша, ніж у Росії. «Ми одне без одного не проживемо, але не за рахунок одне одного», —сказав він.

Президент піддав критиці керівництво області, окремо відзначивши низьку якість автомобілів, які виготовляють на КрАЗі.

Обережно: провокація?

У понеділок газета «Вашингтон таймс» опублікувала матеріал, у якому, посилаючись на «цілком секретну» доповідь ЦРУ, повідомляє, що Україна має намір продати Лівії партію балістичних ракет малої дальності та запасних частин для підводних човнів на 510 мільйонів доларів.

(Закінчення на 5-й стор.).

«У бій» за вітчизняне кіно

Учора в Києві розпочав роботу Другий з'їзд кінематографістів України. На ньому обговорюватимуть шляхи виходу національного кінематографа з кризи. Напередодні з'їзду Президент України Леонід Кучма зустрівся з головою Спілки кінематографістів Михайлом Бєліковим. Він розповів главі держави про позитивні зрушення, які сталися після відповідних рішень Президента, повідомляє Укрінформ.

Офіційно

ПОСТАНОВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про звільнення від оподаткування грошових коштів, які спрямовуються на проведення новорічних і різдвяних свят для дітей та підлітків та на придбання новорічних та різдвяних подарунків

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Встановити, що грошові кошти у розмірі не більше 6 відсотків балансового прибутку, які спрямовуються суб'єктами господарської діяльності юридичним особам, метою яких не є отримання прибутку, на проведення безоплатних новорічних і різдвяних свят для дітей та підлітків, а також на придбання новорічних та різдвяних подарунків, не підлягають оподаткуванню податком з прибутку підприємств.

Новорічні та різдвяні подарунки, які закуповуються за рахунок коштів Фонду соціального страхування України та профспілкових комітетів, звільняються від податку на добавлену вартість. При цьому податок на добавлену вартість, сплачений за сировину та матеріали, що використані для виготовлення продукції підприємствами, які реалізують новорічні подарунки, відноситься на собівартість.

2. Під новорічними та різдвяними подарунками в цій Постанові розуміються набори, які можуть містити лише кондитерські вироби вітчизняного виробництва, фрукти та іграшки і мають вартість не більше 10 гривень.

3. Ця Постанова вводиться в дію з дня прийняття і діє до 15 січня 1997 року.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 6 грудня 1996 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення О. САВЕНКА заступником міністра інформації – генеральним директором Державного інформаційного агентства України

Призначити САВЕНКА Олександра Миколайовича заступником міністра інформації України — генеральним директором Державного інформаційного агентства України.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ, 10 грудня 1996 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про звільнення Д. Табачника з посади Глави Адміністрації Президента України

Звільнити ТАБАЧНИКА Дмитра Володимировича з посади Глави Адміністрації Президента України у зв'язку з переходом на іншу роботу.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ, 10 грудня 1996 року.

Парламентська хроніка

Худоба просить їсти, а не візу за кордон

(Початок на 1-й стор.).

А Петро Симоненко запропонував придивитися до діяльності головного розвідуправління Міністерства оборони, а також до продажу цим міністерством зброї. А щодо силового вирішення кримського питання, до чого, як наголошувалося на сесії, закликають нас деякі російські державні мужі, зокрема мер Москви Лужков, то тут голова профільної комісії Борис Олійник нагадав, що російська й українська армії голі й босі. Невже комусь хочеться, щоб на сміх людський воювали одна з одною та в лаптях, а та в личаках?.. Це було певною відповіддю і народному депутатові-комуністу О. Бобриньову, який запропонував не розглядати кримське питання до підписання договору з Росією. Голова Верховної Ради Олександр Мороз мусив нагадати, що якби ми діяли за цим принципом, то упродовж двох років не розглянули б багатьох державницьких питань, оскільки цей договір з Росією мав бути підписаний ще два роки тому.

Не обійшлося без каменя спотикання під час розгляду парламентом і внутрішніх проблем. Уже втретє винесли на розгляд сесії зауваження Президента України до закону «Про державні програми». Однак і цього разу не вдалося набрати необхідних 300 голосів. Знайшли вихід у тому, що зауваження Президента не оформлене належним чином, як це передбачено Конституцією. А отже, виходить, і самого факту накладання Президентом вето нема.

Та головною темою ранкового засідання, що викликала особливі дебати, був розгляд законопроекту про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину».

Зазначалось, що спершу парламент спровокували фактично накласти табу на експорт цих товарів, а тепер пропонують іншу крайність — дати «зелене світло» для їх вивезення за кордон і знову за безцінь. Не допомогло і «одкровення» міністра, Анатолія Хорішка, що за такої кількості худоби її просто нічим буде годувати в зимово-весняний період.

До речі, перед цим з порядку денного було знято розгляд законопроекту «Про вивізне (експортне) мито на патоку (мелясу)», який викликав для додаткового розгляду Кабінет міністрів. Чи не допустив уряд такий само поспіх і під час підготовки законопроекту про скасування мита на живу худобу і шкірсировину? Переважно довкола цього питання і тривали дебати.

Анатолій БЕНЬ.

* * *

Після тривалої дискусії навколо питання про порядок фінансування видатків з державного бюджету в 1997 році (до прийняття бюджету наступного року) депутати все ж таки підтримали відповідний законопроект 244 голосами. Цей документ представив заступник голови Комісії з питань бюджету В. Пустовойтовський. У ньому йдеться, що до затвердження держбюджету-97 поточні витрати фінансуватимуться пропорційно з надходженнями у межах середньомісячних видатків нинішнього року з урахуванням індексу зростання цін на споживчі товари та послуги. Першочерговими видатками визначено такі, що спрямовуються на соціальний захист населення, заробітну плату, пенсії, стипендії, придбання медикаментів та енергоресурсів тощо. На пропозицію депутатської групи «Конституційний центр», від якої виступив депутат О. Єльяшкевич, парламент дав згоду (249 голосів) на те, щоб відрахування від загальнодержавних податків і зборів до бюджетів регіонів здійснювалися на принципах пропорційності.

При обговоренні цього закону виступили й висловилися за доцільність його прийняття саме тепер депутати В. Гетьман, Б. Ярошинський, В. Коломойцев, В. Суслов та інші. За винятком В. Гетьмана, парламентарії висловилися за необхідність цього документа. Аргумент такий: Верховна Рада матиме змогу без поспіху опрацювати проект бюджету, поданий Кабінетом міністрів, з урахуванням нової податкової системи. А побоювання, що Закон України «Про порядок фінансування видатків Державного бюджету України у 1997 році до прийняття закону України про Державний бюджет України на 1997 рік» спричиниме зволіканню з ухваленням бюджету, виявилися марними, бо тільки-но бюджет буде ухвалено, цей закон припинить свою дію.

Далі депутати приступили до розгляду законопроекту про зупинення дії пункту 18 частини першої статті 20 та частини другої статті 23 Закону «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». З доповіддю з цього питання виступив перший заступник голови Державної податкової адміністрації України О. Шитря.

Основний зміст його полягає в тому, що від ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість на товари, що ввозяться (пересилаються) на митну територію в Україну, тепер «чорнобильці» не звільняються.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Ще один рецепт виходу з кризи

ПРО це було заявлено на прес-конференції представників парламентської фракції комуністів, яка відбулася 10 грудня. Йшлося про ставлення до проекту бюджету на 1997 рік і пов'язаних з ним проектів щодо оподаткування; про молодіжну політику Компартії.

За висловом Петра Симоненка, запропоновані на розгляд Верховної Ради проекти є ще одним болючим ударом по соціальних програмах і соціальному захисту громадян України. Водночас, незважаючи на бадьорі запевнення, вони не здатні реально вплинути на вирішення проблеми відродження вітчизняного виробника, а відтак – звільнення вітчизняного ринку від масованої інтервенції з боку міжнародного товаровиробництва.

— Виходячи з цього, наша фракція не може підтримати ні проекту бюджету-97, ні податкових законів, – наголосив П. Симоненко.

Далі він зауважив, що практикою доведено: ліберальна так звана монетаристська політика, якою керувалася влада останні п'ять років, неспроможна не тільки вивести Україну на шлях ефективного економічного розвитку, але бодай зупинити тотальну кризу суспільства. Це факт, що за лібералізації більш як удвічі знизився валовий внутрішній продукт (ВВП), розвалено промисловий і аграрний сектори економіки. Зовнішній борг держави сягнув 10 мільярдів доларів! Він зашморгом затягується на вітчизняній економіці і не дає змоги урядові приймати самостійних рішень залежно від ситуації, а потребує неухильного погодження з Міжнародним валютним фондом. У наявності втрата економічної незалежності; на черзі — і політичної...

— Розвал економіки, масове зубожіння трудящої більшості народу, водночас — зміцнення позицій кримінального капіталу та корумпованого чиновництва породжують класові протиріччя, а значить — об'єктивні умови для соціального вибуху, — сказав П. Симоненко. І додав: з огляду на це ми пропонуємо як концептуальні програми виходу з кризи, так і конкретні ідеї.

У чому їх суть? Якщо коротко, то це: сильна державна влада; плановорегульована двосекторна економіка; орієнтація всіх суб'єктів економіки на загальнонародні інтереси; соціальна захищеність через доступні ціни, відновлення і розвиток громадських фондів споживання; визначення пріоритетів і їх підтримка через пільгове оподаткування, пільгові кредити і дотування. Що й дозволить у стислі строки створити достатньо сильний експортний сектор, істотно зменшити імпортну залежність, а значить — зберегти економічну незалежність і політичний суверенітет держави.

Іван ДМИТРЕНКО.

У номер

Важливо для європейської безпеки

Невдовзі буде створено постійні представництва України в ЗЄС та ЗЄС — в Україні. Про це зазначено у параграфі 10 Резолюції 42-ої сесії Асамблеї ЗЄС, повідомив на прес-конференції народний депутат Ігор Осташ, який у складі української парламентської делегації брав участь у роботі сесії в Парижі, повідомляє Укрінформ.

Одним з питань, які розглянула Асамблея, було питання про «Східний вимір Європейської безпеки». За поданням української делегації, яка на запрошення Голови Асамблеї ЗЄС брала участь в засіданнях у якості спостерігача, у пункті 15 Резолюції Асамблеї ЗЄС записано про «важливість для європейської безпеки мирного вирішення усіх розбіжностей, що існують між Україною і Російською Федерацією, та встановлення дружніх стійких відносин між двома країнами на основі взаємної поваги до існуючих між ними кордонів».

Сто днів, які не похитнули гривню

Здається, лише вчора ми розглядали на світло, пробували на зуб та слухали, як шарудить нова українська грошова одиниця, тож і не зчулися, як минуло сто днів з часу її запровадження. Саме цій події було присвячено прес-конференцію голови Національного банку України Віктора Ющенка. На його думку, головним досягненням грошової реформи стало те, що вдалося утримати стабільність на грошовому, споживчому та валютному ринках. Зокрема, інфляція утримувалася у прогнозованих рамках: 5,7 відсотка за серпень, 2 відсотки за вересень, 1,5 — за жовтень. Докладніше про наслідки грошової реформи читайте у суботньому номері.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань правової політики і судово-правової реформи розпочала розгляд проекту закону про Кабінет Міністрів України. Він опрацьовується з урахуванням пропозицій і зауважень народних депутатів і покликаний, відповідно до Конституції України, визначити основні завдання, принципи та організацію діяльності Кабінету Міністрів, його склад, порядок формування, місце в системі державних органів, а також повноваження щодо здійснення виконавчої влади.

Заслухано і взято до відома інформацію міністра юстиції С. Головатого про заходи його відомства щодо реалізації Програми діяльності Кабінету Міністрів.

Розглянуто поданий урядом проект закону про недержавну охоронну діяльність, підготовлений Міністерством внутрішніх справ та погоджений з Міністерством юстиції, Службою безпеки, Генеральною прокуратурою та Верховним судом України. Вирішено рекомендувати Верховній Раді запропонувати Кабінету Міністрів доопрацювати законопроект з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій.

На виконання доручення Верховної Ради члени комісії розглянули пропозиції народних депутатів Н. Вітренко і В. Марченка щодо необхідності розробки проекту закону про трудові колективи. Комісія вважає, що розробка цього законопроекту можлива лише за наявності відповідної концепції засад діяльності трудових колективів.

Відповідно до розпорядження Голови Верховної Ради О. Мороза розглянуто проект Господарського кодексу України, внесеного у порядку законодавчої ініціативи народним депутатом України В. Ландиком. Народні обранці вважають за доцільне внести цей проект на розгляд Верховної Ради тільки за умови попереднього розгляду нею проекту Цивільного кодексу України у першому читанні для урахування його положень у проекті Господарського кодексу. Парламентарі висловилися за прискорення внесення Кабінетом Міністрів на розгляд Верховної Ради проекту Цивільного кодексу.

Розглянувши подання голови Шосткинської міської ради Л. Коваленка, рішення позачергової сесії цієї ради від 11 вересня 1996 р., стенограму зібрання депутатів від 17 жовтня 1996 р., висновки Сумської обласної державної адміністрації від 15 листопада 1996 р., народні депутати України констатували, що при проведенні сесій ради слід дотримуватись вимог статті 141 Конституції України та статей 21 і 23 Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування», де чітко визначені статус рад та вимоги до проведення сесій рад. Порушення процедури скликання та проведення сесій рад встановлюється у судовому порядку згідно з чинним законодавством України.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Крок на місці і крок назад...

УРЯД, маючи право законодавчої ініціативи, звичайно ж, закладає в законопроектах, що регулюють соціально-трудові відносини, свою позицію. І це зрозуміло. Але ж у цих відносинах (тому й називаються вони відносинами) є інші сторони — наймані працівники і роботодавці, які також мають свою позицію з тих чи інших проблем. Їх аргументи повинні бути почуті. Врівноважити інтереси, збалансувати позиції сторін — у цьому зміст, мета і мистецтво соціального партнерства.

Цим керується і з цього виходить у всій своїй діяльності Національна рада соціального партнерства, створена в лютому 1993 року як орган тристоронньої взаємодії і співробітництва у пов'язанні питань соціально-трудової сфери. Певною мірою і завдяки нашим зусиллям організації роботодавців та найманих працівників дедалі більше усвідомлюють, визнають небажаність розвитку подій у формі класової боротьби, відчувають взаємну залежність і відповідальність за спокій у державі.

Які ж пріоритети цієї діяльності? Це — узгодження шляхом тристоронніх консультацій позицій сторін з метою поєднання інтересів держави, власників та працівників, пошук компромісів між партнерами для запобігання конфліктам, участь у підготовці законів, інших актів у сфері соціально-трудових відносин, підготовка рекомендацій Президентові України щодо державної соціальної політики.

За участю Національної ради було розроблено і проект закону «Про соціальне партнерство». Той самий, який не прийняла Верховна Рада. Що ж у ньому утверджувалося, відстоювалося, захищалося? Було сформульовано такі основні принципи функціонування системи соціального партнерства, як рівноправність сторін, неприпустимість ущемлення їхніх інтересів, паритетність представництва, пріоритетність примирливих методів і процедур. Наголошувалось і на такому принципі, як обов'язковість розгляду органами державної виконавчої влади рішень постійно діючих органів соціального партнерства відповідного рівня.

Характерно, що проектом закону визначалися форми і напрями забезпечення партнерства — взаємне інформування сторін, проведення консультацій та переговорів, укладання колективних договорів та угод, запобігання трудовим спорам та їх розв'язанню.

Зрозуміло, що при цьому ми враховуємо і менталітет наших людей, нашого суспільства, де впродовж десятиріч панувала державна власність, де знищувався дух підприємництва. Психологія, сформована за таких умов, призводила до створення атмосфери підозри і ворожнечі до приватної власності, упередження проти неї широких верств населення. А ринкові реформи, особливо при тому, що їх супроводжує погіршення життєвого рівня, неможливі без підтримки населення. Тому свою важливу стратегічну роль Національна рада вбачає у поширенні ідеї соціального партнерства.

Тож сама логіка життя і досвід цивілізованого суспільства мусили б надихнути наших законодавців на закріплення принципів і механізмів соціального партнерства в новій Конституції України. Національна рада пропонувала свого часу і редакцію окремої статті: «Держава визнає і гарантує соціальне партнерство як основу соціального миру і злагоди в суспільстві, що ґрунтується на принципах тристоронніх консультацій, співробітництва і переговорів між урядом, підприємцями і профспілками в галузі соціально-трудових відносин».

Торкаючись правового боку запропонованого проекту, ми повинні послатися на кілька досить компетентних організацій. Передусім на висновки науково-експертного відділу секретаріату ВР. А вони ось: «Однак ці норми, які містяться у всіх цих актах (йдеться про закон про колективні договори та угоди, про оплату праці, декрет Кабміну про оплату праці тощо), регулюють лише окремі елементи соціального партнерства і не забезпечують його становлення як цілісної системи соціально-трудових відносин». У ситуації, коли державна форма власності й надалі зберігає панівне становище, а для реалізації відносин корпоративної та колективної власності ще не вироблено відповідного інституційного оформлення, робиться принципово важливий висновок на користь нового документа: «Тому, закономірно, норми закону матимуть перспективний характер і сприятимуть не лише досягненню мети соціального партнерства, а й реальному формуванню його сторін та системи взаємодії».

«Внаслідок небажання порозумітися, застосування такого крайнього засобу розв'язання проблем як страйк, лише в першому півріччі цього року по народному господарству країни обсяг недоданої продукції становив 8,7 трильйона карбованців».

Тож тим буде корисний світовий досвід досягнення злагоди і процвітання в суспільстві. А він, цей досвід, солідний і переконливий... І ефективний як засіб досягнення соціального миру в суспільстві. Це — трипартизм, який охоплює все, що пов'язане зі структурою, функціонуванням і характерними рисами сторін, втягнутих у трудові відносини, насамперед двосторонні чи тристоронні консультації, колективні переговори між урядом, роботодавцями і трудящими, участь трудящих у прийнятті рішень на підприємстві тощо.

Особлива роль у запровадженні цієї системи належить Міжнародній організації праці. Створена у 1919 році як один з інструментів підтримки миру після першої світової війни, вона має унікальну структуру: до неї входять організації, що представляють роботодавців, трудовиків і уряди. У Філадельфійській декларації (1944 р.) МОП урочисто проголосила «співробітництво трудящих і підприємців у підготовці та використанні заходів соціального та економічного порядку». Що це не було популістською сентенцією, свідчить нинішній рівень життя цивілізованого суспільства. Парадоксальність ситуації в тому, що Україна як держава ратифікувала Конвенцію МОП № 144 про тристоронні консультації. І наявність відповідного закону давала можливість правового підґрунтя для «стикування» інтересів уряду, організацій роботодавців та трудящих.

Зрозуміло, що потрібен час, щоб така ідеологія опанувала свідомістю усіх політиків, керівників, роботодавців і профспілкових лідерів. Але в нас немає такого часу. Україні необхідно прагнути швидкого просування шляхом трипартизму, по-перше, тому, що, як засвідчує досвід передових країн, політична демократія, ринкова економіка і трипартизм нерозривно пов'язані між собою і жодна з цих цілей не може бути сповна реалізована без двох інших. По-друге, за важкого економічного становища неприйняття заходів соціального захисту найбільш вразливих категорій населення може спричинити соціальний вибух, який загрожуватиме самим економічним реформам і долі всього суспільства.

Анатолій РИБАК,
керівник секретаріату Національної ради соціального партнерства.

Життя рад: соціальний захист

Синдром нав'язаного дефіциту

З ЦЕНТРУ Києва, сидячи верхи на баскому коні, Богдан Хмельницький вказує булавою на Москву. Раніше в гетьманський жест вкладали один смисл, нині частіше інший: це білокам'яна, мовляв, у всьому винна. Коли б установити пам'ятники керівникам областей, міст і районів України, то, безперечно, часто бачили б ось що: людина у краватці вказує (не булавою, пальцем) на Київ — це він. Він не дає того, цього, іншого.

Та поступово від «київського синдрому» вдається виліковуватися. А головне, що народ почав вимагати ефективного керівництва на місці. У Сватівському районі, де ще зовсім недавно геть усі біди звалювали на Президента та Верховну Раду, що ще дивніше, на місцевих рухівців (їх там одиниці), це стало дедалі гостріше відчуватися. Тому, певно, два роки тому відбулася зміна влади — головою Сватівської райради народних депутатів було обрано Володимира Просіна.

Прийшов він до влади в час, коли не знаєш, за що хапатися і кого прийняти в першу чергу: на тебе чекають і керівники господарств, і літні люди, які віддали цим господарствам усе своє життя, а тепер опинилися за бортом.

Що ж, почнемо з керівників, але поговоримо спочатку про злиденне життя пенсіонерів. Київ у всьому винен, Луганськ теж винен, чує Просін, держава не розплачується за здану продукцію, немає чого перераховувати до Пенсійного фонду.

Райрада вирішила довести, що й самотужки можна впоратися з проблемою виживання пенсіонерів. Для наочності запросили на засідання щодо виплати пенсій (заступник голови з соціальних питань райради Зоя Шовген збирає такі засідання щоранку) керівника одного з найміцніших господарств — асоціації «Україна» Євгена Семенова. «Найміцніші» позиції мала асоціація і щодо хронічної невиплати пенсій. Семенов прибув на засідання без усякого ентузіазму: він знав, що сказати, на кого звалити всі гріхи. І відчував, що цього разу традиційний номер не пройде. Але чим зарадити лиху?

На засіданні вирішили так: борг з пенсій і асоціація «Україна», й інші господарства закриватимуть продуктами — м'ясом, маслом, борошном, олією, медом. Зміниться ситуація на краще з виплатою пенсій, тоді ветерани одержуватимуть гроші. Знову криза —голодними люди не залишаться.

До речі, такі зміни на краще спостерігаються дедалі частіше, і вони помітніші. Воно й зрозуміло: в районі обсяги виробництва у 1996 році порівняно з відповідним періодом року минулого піднялися на тридцять процентів. Тому бюджетники практично не страждають від затримок з виплатою зарплати.

А ось як зуміла Сватівська райрада домогтися того, щоб у лікарнях і дитсадках годували не гірше, ніж у період «розквіту застою». Керівники вислухали численні скарги, побували на місцях: так, це не годиться, але ж і грошей додаткових не нашкребти з небагатого бюджету. Отже, треба його спочатку збагатити. Подумали, як це зробити. Райрада впровадила внутрірайонні контракти. Укладено такий було, наприклад, з Нижньодуванським плодорозсадником, який вирощує ягідні культури. Плодорозсаднику переказали сімсот мільйонів карбованців з районного бюджету за те, що той продасть свою продукцію за цінами, які склалися в році минулому. До лікарень, дитсадків пішли дешеві вишні, смородина, малина. А своє плодорозсадник візьме тим, що частину врожаю передасть до консервного цеху радгоспу «Учбовий» на вигідних умовах, тим, що «районні» гроші відразу по їх надходженні можна використовувати для придбання пального, запчастин.

Подібне проробила райрада і з кількома іншими господарствами — для лікарень і дитсадків одержали дешеве масло, м'ясо, місцева швейна фабрика передала комплекти білизни для потреб тих самих установ.

Райрада у цьому разі задовольнялася уже тим, що гроші, яких так бракує, не перетинали межі району. Вони «крутилися» на місці, заохочуючи виробництво. Бо ж справді, хіба то діло, коли свої молокозавод, швейна фабрика простоюють, а потрібне закуповують не тільки за межами району, а і всієї області.

Турбота влади про людину полягає не тільки в тому, щоб вчасно виплачувати пенсію, щоб регулярно вручати ветеранам дарунки, щоб працювали благодійні їдальні. Важливо й те, щоб людина бачила, як кращає її місто, село, щоб не била вона власні ноги чи «ноги» автомототранспорту на занедбаних дорогах, щоб мала тепло в домі і щоб дім цей був привабливий. Про все це на Сватівщині дбають. Тільки останнім часом тут з'явилася нова вулиця, казковий фонтан «Стожари» вдарив тугими струменями, два фірмові магазини кращих в області м'ясокомбінатів запросили покупців. А ще — з'явилися кафетерій, просторий критий ринок, сквер, куточки відпочинку.

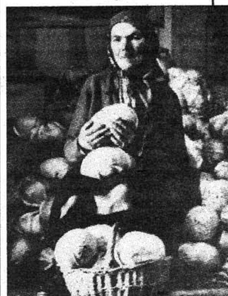
Район живе повнокровно. Людина тоді бачить перспективу в державних масштабах, коли бачить перспективу власну. Тут так і є.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Фотомить

Бабуся і капуста

Вона прожила нелегке життя. На буковинському хуторі Верхня Товарниця. Відчула на собі і румунську, і совєтську, і німецьку окупацію. Сама виростила доньку Анничку. Трудилася не покладаючи рук, за що й отримує нині пенсію 37 гривень.

Сьогодні 78-річну Василину Павлівну Соломійчук можна зустріти в селі Карпоки Козелецького району на Чернігівщині. П'ять років поспіль вона мешкає тут. Має трьох курочок, хату з грубою та піччю, погріб, колодязь, сякий-такий хлівець. А найголовніше — город та сад.

Цього року в бабусі Василини капуста вдалася на славу. Тож буде як перезимувати та весни діждатися...

Олекса ВАЩЕНКО.
Фото автора.
Чернігівська область.

У номер

● Київ

Адвокати очима експертів РЄ

У столиці триває робота міжнародного семінару «Професійна асоціація адвокатів у демократичному суспільстві», організованого Спілкою адвокатів України та Директоратом з юридичних питань Ради Європи.

Важливість цього семінару визначається його тематикою. Адже однією з рекомендацій Парламентської Асамблеї Ради Європи було створення в Україні професійної асоціації адвокатів. Заснування такої організації зініціювала Спілка адвокатів України ще в 1993 році. Згодом спілка через Міністерство юстиції подала до Верховної Ради проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про адвокатуру», який, зокрема, містив пропозиції щодо запровадження згаданої професійної організації адвокатів. Однак проект «загубився» в коридорах владних структур.

Семінар сприятиме поширенню європейського досвіду з розв'язання спірних питань, плідному обміну думками і, зрештою, має стати важливим кроком на шляху до розбудови в Україні демократичної адвокатури.

● Львів

Тепер «зайці» у програші

Пасажири львівських трамваїв і тролейбусів з приємністю отримують від кондукторів талони нового зразка, котрі нагадують мініатюрні поштівки. Щоб остаточно похитнути «заячий» імунітет, «Львівелектротранс» за підтримки радіостанції «Незалежність» провів у прямому ефірі розіграш лотереї за номерами трамвайно-тролейбусних талонів. Переможець виграв сто гривень. Надалі керівництво «Львівелектротрансу» має намір розміщувати на талонах та місячних квитках рекламу. Виручені кошти йтимуть на розвиток електротранспорту та на призовий фонд для сумлінних пасажирів.

● Крим

Сонячному півострову — п'ять зірок

Постанова уряду півострова обіцяє вивести кримський туризм на рівень світових стандартів. Відтепер усі об'єкти туристичної діяльності підлягають обов'язковим сертифікації й стандартизації. Міжнародні стандарти діятимуть уже з початку нового року. Від того, як працівники туристичної галузі, незалежно від форм власності й відомчої приналежності, зуміють підтвердити високий клас обслуговування, залежатиме — який сертифікат з п'яти категорій вони отримають. А курортники вже наступного сезону побачать, що з цього вийшло.

Ні волокна, ні білизни,

або Про досвід барона Мюнхгаузена у вітчизняному льонарстві

«А ЛЬОН ЦВІТЕ — синьо-синьо...» — така ідилічна картина, оспівана у відомій пісні, на вітчизняних полях нині майже екзотична. Причина доволі прозаїчна. Господарства поступово відмовляються від вирощування цієї поширеної раніше культури. Площі під стратегічну для легкої промисловості сировину за останні п'ять років скоротилися майже вдвічі. За словами начальника управління технічних культур Мінсільгосппроду Петра Пасічника, Житомирська та Чернігівська області зменшили їх на 15 тис. га кожна, Львівська — на 10 тис. га.

Підсумки

Звісно, колективні підприємства «цураються» льону не від солодкого життя. Розрахунки доводять: культура ця прибуткова за врожайності не менше 8 центнерів волокна з гектара. Проте більшість господарств через нестачу добрив, техніки, коштів не в змозі забезпечити високу культуру землеробства, так необхідну для вирощування льону. Звідси і результат: середня врожайність в Україні — 3,8 ц/га, а в Житомирській області лише 2,5 ц/га. В той час як на європейських полях беруть по 15 і більше центнерів сировини з гектара.

Природно, через такі мізерні погектарні дивіденди лихоманить 46 вітчизняних льонозаводів. За прогнозами працівників переробної галузі, які зібралися на розширене засідання ради директорів асоціації «Укрльонконоплепром», підприємства, здатні видавати «на-гора» 93,3 тис. тонн волокна щороку, будуть завантажені на чверть. Загальна кількість виготовленого льоноконоплеволокна зменшиться вдвічі проти минулорічного і становитиме 23,5 тис. тонн.

Ще одна «хвороба» галузі — на заводських складах тривалий час нерухомо пролежали значні кошти у вигляді готового, але нереалізованого волокна, виготовленого з урожаю минулого року.

Стан льонарства на засіданні не раз характеризувався як критичний настільки, що без участі держави не «виплисти». Мінсільгосппрод у спробі хоч якось реанімувати галузь вийшов із пропозицією про впровадження з наступного року державного замовлення на елітне та високопродуктивне насіння льону і конопель. Кабмін задекларував цей захід у відповідному проекті постанови. Проте, здається, галузі й надалі, за принципом барона Мюнхгаузена, доведеться самій витягати себе з економічної трясовини. Тут Мінсільгосппрод як панацею від бід радить колективним підприємствам черпати досвід у передовиків, а заводам — самим шукати ринок збуту готової продукції та дбати про глибоку переробку льоносировини. Підприємства, що впровадили у себе подібні технології, випускають, окрім волокна, ще й шпагат, вірьовки, нетканий матеріал, котонізований льон.

Отже, першочергово розраховувати доводиться на власні сили. Воно й не дивно — який-не-який, а все-таки ринок надворі.

Валерій ДРУЖЕНКО.

ЙОГУРТ ТА ІНШІ

кисломолочні продукти стали темою обговорення у прес-клубі «Стандарти і якість», що його влаштували Українська асоціація споживачів, Центр незалежних споживчих експертиз та редакція газети «Продукты питания» за сприянням Держстандарту України.

Мало хто знає, що йогурти бувають живі і мертві залежно від наявності в них мікроорганізмів. З медико-біологічної точки зору в наших умовах прийнятніше споживати все-таки живий йогурт, спроможний заселити кишечник цілющою культурою. Вітчизняні виробники враховують цю потребу. А більшість імпортних йогуртів після теплової обробки з метою тривалого зберігання втрачає необхідну властивість. Йогурт від йогурту різниться ще й вмістом жирів. На що все це впливає і яка від того користь, пересічний споживач не знає, бо етикетка «мовчить». але, до речі, з 1 січня 1997 року обіцяє «заговорити». згідно з постановою Кабміну вітчизняні та зарубіжні продукти харчування, що реалізуються у роздрібній торгівлі, повинні мати повну і доступну інформацію про себе.

Людмила ГРАЧ.

Київ.

Так проводжають турбоходи,

або Чому унікальні судна йдуть на металобрухт?

13 ГРУДНЯ можемо відзначати своєрідний ювілей: рівно 25 років тому вийшло у свій перший експедиційний рейс, аби забезпечити зв'язок з космічними об'єктами, нове науково-дослідне судно «Космонавт Юрій Гагарін». Однак на рейдах ні Одеського, ні Іллічівського, ні Південного портів не побачиш сьогодні округлих чаш антен, до яких за останні роки так звикло було око.

На металобрухт відправлено не тільки «Космонавта Юрія Гагаріна», а й його дещо молодшого «побратима» — турбохід «Академік Сергій Корольов». Сталося це зовсім недавно —наприкінці минулого літа кораблі взяли курс на індійський порт Аланч, де на спеціалізованій базі їх поріжуть на шматки. А придбала судна — на вагу, як і належить металобрухту, по 170 доларів за тонну —австрійська фірма «Зюйд Меркур». Саме вона виграла оголошений Чорноморським морським пароплавством тендер серед десятка вітчизняних і зарубіжних компаній.

Невже не варто було зберегти оті унікальні судна? Чи могли, та не зуміли? Емоції тут, звичайно ж, ні до чого — слід зважити на нові реалії, передусім наукові й економічні. З розпадом Союзу науково-дослідні судна практично не експлуатували — їх поставили на якір. Обслуговувати, однак, доводилося: на кожнім із суден постійно перебувало близько 30 членів екіпажу. А витрати за час простою становили, не мало не багато, 12—13 мільйонів доларів. Якби експлуатували — витрати ці б у кілька разів більше. Але така потреба, по суті, відпала. І не тільки тому, що Україна як самостійна космічна держава робить поки що у цій сфері свої перші кроки, а й тому, передусім, що їх устаткування застаріло: апаратуру космічного зв'язку, що займала цілі палуби, тепер можна розмістити на звичайному столі. Сподівалися було, що кораблі знадобляться нашій армії, Міністерство оборони України навіть узяло на якийсь час їх в оренду, однак ні грошей не платило, ні в ділі не використовувало. Вносилися пропозиції переобладнати судна то на плавучі музеї-виставки, то на пасажирські лайнери, то на готелі... Все те, однак, на думку спеціалістів, чисте дилетантство: шкурка вичинки не варта.

Перед відправкою в останню путь спеціалісти зняли з суден усе, що можна використати для військового флоту й берегових служб, у портах, у наукових лабораторіях. Ну, а виручені від продажу турбоходів кошти ЧМП спрямує на спорудження нових вантажних суден — флот давно вже очікує оновлення.

Невдовзі, мабуть, буде відправлено на металобрухт ще одного гіганта, правда, недобудованого, — авіаносець «Варяг». Це вже — з Миколаєва, зі стапелів Чорноморського суднобудівного заводу. Його замовляло ще Міністерство оборони колишнього Союзу. Тепер він став непотрібним ні Росії, ні Україні. На заводі раді б чим швидше позбутися того довгобуду, адже він не тільки займає величезні виробничі площі, де можна було б споруджувати нові судна для вітчизняного й зарубіжного цивільного флоту, а й «з'їдає» немало коштів на утримання. Та поки що не визначено одного-єдиного покупця, а зимові шторми навряд чи дадуть змогу буксирувати такий величезний корабель у далекі краї. Отож доведеться, очевидно, очікувати весни.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса — Миколаїв.

Перемелеться — борошно буде

Більш як на двісті відсотків забезпечив обсяги виробництва колектив Сарненського комбінату хлібопродуктів, що на Рівненщині. Адже торік тут було введено в дію млин-завод. Його високопродуктивне обладнання, виготовлене на заводах колишнього військово-промислового комплексу за ліцензією швейцарської фірми «Бюллер», дає змогу переробляти за добу 250 тонн зерна. А забезпечує роботу млина зміна лише з 8 чоловік. І проблем із збутом борошна колектив не має, бо воно найдешевше серед комбінатів хлібопродуктів області.

На знімку: директор Сарненського комбінату хлібопродуктів Ф. Ютовець, начальник млин-заводу Л. Самойленко, начальник зміни Я. Бучко у пультовій млин-заводу.

Фото Миколи ФОМЕНКА (Укрінформ).

Хай живе мило запашне!

Високою якістю та чудовим дизайном відзначається туалетне, сувенірне та господарське мило виробництва Калинівського експериментального заводу фракціонування масел та жирів, що на Вінниччині. Підприємство першим в Україні отримало штрихові коди, а милу «Гетьман» надано код № 1.

На знімку: робітниця Тетяна Логайчук демонструє зразки продукції.

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (Укрінформ).

Найкращі стереотипи ті, яких позбулися

Якось уже повелося, що налагодження міждержавних зв'язків у нас вважають за привілей або Президента, або Голови ВР, або МЗС. Та насправді перші особи держави тільки визначають можливі напрямки пошуку потенційних друзів і партнерів. Як свідчить практика, реалізувати ці ідеї без участі національних еліт неможливо. Саме це стало темою розмови кореспондента «ГУ» з головою українського пен-клубу Євгеном СВЕРСТЮКОМ, котрий нещодавно повернувся з Варшави.

— Політично-громадська структура лімітованої дружби зникла разом із соціалістичною системою. І сьогодні постала проблема вироблення нових зв'язків. Як на мене, то Польща активно взялася до цієї справи, зокрема по лінії пен-клубу, міжнародної письменницької організації правозахисного характеру. На жаль, поки що — це односторонній рух, що не сприяє розмиванню стереотипів, які, безперечно, є й особливо сильні з польського боку.

— Якось я поцікавилася у знайомого поляка, який стереотип України склався в його країні. І він відповів: України бояться. Таку саму думку мені доводилося чути і потім. Мабуть, відіграє свою роль історична пам'ять?

— Я думаю, що рівень польської політичної думки досить високий. І, можливо, найбільший з авторитетів — редактор польського журналу «Культура», що видається в Парижі, Єжи Гедройц —один з перших почав писати про необхідність взаєморозуміння і культурного зближення з Україною. Ось уривок з його листа до польського пен-клубу: «Сьогодні, коли Україна здобула свою незалежність, найважливіше для нас завдання — зближення і культурне співробітництво з нашим сусідом»...

Отже, на рівні інтелігенції є бажання зрозуміти Україну. А на рівні пересічного обивателя —стереотип: українці — це погромники.

— Дивно: нація, яка майже за всієї своєї історії перебувала під гнітом, має імідж погромницької.

— Стереотипи формуються на основі історичних епізодів, пов'язаних з українськими повстаннями. А кожне повстання — то порушення балансу, суспільної рівноваги і законності.

— Але свого часу щось спонукало до повстань.

— О, так. Та це питання ніхто не зачіпає. Все тлумачать поза причинами, адже носії стереотипів ніколи не «опускаються» до рівня аналізу. Мабуть, уявлення про агресивність українців почали формуватися після перемоги Богдана Хмельницького. На превеликий жаль, їх було ефектно зафіксовано у трилогії Сенкевича "Огнем і мечем", де українців зображено як стихійну страшну силу. На цій трилогії виховувалися покоління...

— А нині Сенкевич є в польській шкільній програмі?

— Я не запитував, але припускаю, що є. Наприклад, у літературному музеї Варшави виставка, яку присвячено Сінкевичу, складена на базі саме цієї трилогії.

— Нині думки політологів розділилися. Деякі вважають, що не варто звертатися до минулого, ворушити старі рани. Слід будувати нові відносини з нуля. Інші —навпаки: ліпше розібратися з історією, поставити всі крапки над «і». Яка ваша думка?

— Тим, хто пропонує починати з нуля, властивий інфантилізм. Ясно, що ніщо з нуля не починається. Як на мене, слід вдатися до дуже коректного огляду нашої історії. У Варшаві я мав нагоду зустрітися з директором Музею мистецтва, котрий, запросивши на традиційні каву та віскі, розповів факти, які добре відомі польській інтелігенції і про які зовсім не знають пересічні громадяни Польщі й України. Наприклад, при польському королівському дворі говорили руською мовою. Подивімося на портрети польської шляхти 14—16 століть. Там українські імена. Колись між Києвом і Краковом були тісні зв'язки на різних рівнях...

Інтелігентна людина ніколи не дискутуватиме, хто мав рацію сто років тому. Є предметні розмови з конкретними пропозиціями. До такого діалогу польська сторона більш готова, ніж українська.

Нещодавно польський пен-клуб організував у Варшаві український вечір, на який запросив двох представників нашого пен-клубу — мене і Михайлину Коцюбинську. Відверто кажучи, я не сподівався, що збереться так багато людей. Оскільки для поляків найпрезентативнішим є ім'я Стуса, то Гедройц хотів, щоб його поезія стала символом нових польсько-українських зв'язків. Чому Стус? Ви, мабуть, знаєте, що свого часу він перекинув через "залізну завісу" на Захід свої "таборові зошити", серед яких — і «Вітання польським волонтерам свободи». На вечорі репрезентували збірку Стуса в перекладі польською мовою Агнешки Корнієнко, прозвучали також нові переклади Адама Поморського.

Ми, зі свого боку, хотіли б організувати вечір польської поезії у Києві (звичайно, якщо знайдемо кошти). Вже домовилися з Будинком учителя про відкриття виставки польського журналу «Культура», що видає Єжи Гедройц. Українцям треба починати відкривати себе світові і вчитися це робити.

Розмову вела Наталя ФІЛІПЧУК.

Хроніка. Факти. Події

● *Душанбе*

Переговори тривають. Війна — також

У місті Кундуз (на півночі Афганістану) відбулися переговори між президентом Таджикистану Емомалі Рахмоновим і лідером об'єднаної таджицької опозиції Саїдом Абдуло Нурі. На них було вирішено продовжити переговорний процес за посередництва Росії у Москві, куди глава держави та лідер опозиції готові виїхати раніше від призначеного строку. Тобто не 23 грудня, а 19.

Зустріч у Кундузі пройшла на тлі активізації воєнних дій. За інформацією із заслуговуючих на довіру військових кіл, батальйон бригади спеціального призначення МВС республіки, блокований опозицією в околицях селища Гарм з 1 грудня, почав з його звільнення. Він узяв під свій контроль низку стратегічних висот навколо селища. Особовий склад відхилив ультиматуми опозиції про здавання. Основні сили бригади наближаються до Гарма.

● *Вашингтон*

Гарантій ніхто не дає

Чи тверді гарантії НАТО щодо того, що ядерну зброю не розміщуватимуть на території тих країн, які прагнуть вступити до альянсу? Це запитання не раз ставили у вівторок на брифінгу в державному департаменті США. Представник держдепартаменту Глін Девіс повторив слова Уоррена Крістофера про те, що нині немає необхідності розміщувати ядерну зброю на території колишніх членів Варшавського пакту. В недалекому майбутньому питання про це не ставиться, додав він. За словами представника департаменту, у нього немає певності в тому, що «США дають якісь зобов'язання назавжди або що якась країна чинить так».

● *Бухарест*

Президент дотримує слова

Новий румунський прем'єр-міністр Віктор Чорбя нарешті сформував новий уряд, куди ввійшли навіть партії, що не подолали тривідсотковий бар'єр і не потрапили до парламенту. Прихильність прем'єра до таких партій румунські аналітики передусім пояснюють обіцянкою президента Румунії Еміля Константинеску співпрацювати з усіма партіями.

● *Токіо*

Китайці переселяються до Японії?

Японським управлінням безпеки в затоці Ісе біля міста-порту Нагоя затримано судно, на борту якого перебувало 100 чоловік, здогадно нелегальні іммігранти-китайці. Як повідомив журналістам представник УБМ, ці люди не мали при собі жодних документів і, скоріш за все, вони мали намір висадитися на території Японії. За підозрою в наданні допомоги в незаконному в'їзді до країни іноземцям затримано також трьох японців — членів екіпажу судна «Маней-мару».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Налякали поліцію

Протягом останніх місяців столицю Угорщини Будапешт, яка стала рідною домівкою для багатьох кримінальних угруповань, у тому числі і з країн колишнього Союзу, приголомшило кілька терористичних актів з застосуванням вибухових пристроїв та вогнепальної зброї. Внаслідок чого загинули і злочинні авторитети, і підприємці.

На думку опозиційного крила угорського парламенту, поліція не здатна забезпечити порядок у країні, оскільки давно «зрослася» з бандитськими формуваннями. Через це депутати вимагають відставки її керівництва.

Міністр внутрішніх справ Габор Кунце та прем'єр-міністр Дюла Хорн довго зволікали з рішенням, але все ж дійшли згоди і звільнили з посад начальників угорської та будапештської поліції Шандора Пінтера та Яноша Бодрачку, а також директорів департаментів громадської безпеки Андреша Туроша та захисту економіки й інформатики Ласло Валенту. Також планується провести розслідування господарської діяльності поліцейських босів. Але їхнім звільненням справа не закінчиться. «Чистка» передбачається і на нижніх щаблях поліцейської ієрархії.

Микола ГОРВАТ.

Змін не буде?

Після парламентських виборів у Литві та обрання головою Сейму «консерватора» Вітаутаса Ландсбергіса, у Вільнюсі заговорили про серйозні зміни в політиці. В якій мірі зміни торкаються зовнішньополітичного курсу Литви? Ось що думає з цього приводу Президент республіки Альгірдас БРАЗАУСКАС.

— Я передбачаю наступність у зовнішній політиці. Всі її напрями — відносини з сусідами, регіональні процеси, литовська орієнтація на Європейський Союз та інші структури — підтримуються всіма партіями. І те, що колишні опозиціонери отримали більшість у парламенті, принципово нічого не змінює. Зовнішньополітична стратегія, визначена за шість років незалежності Литви, залишиться незмінною.

Володимир СТРОЙ.

На знімку: голова Сейму Литви Вітаутас Ландсбергіс.

ОБЕРЕЖНО: ПРОВОКАЦІЯ?

(Початок на 1-й стор.).

За даними ЦРУ, контракти на їх поставку уклали дві українські «юридичні особи», що є серйозним порушенням санкцій ООН на продаж зброї Лівії, запроваджених 1992 року.

Окрім того, ЦРУ стверджує, що Україна та Іран підписали угоду про закупівлю в нашій країні великої партії зброї, яку планувано транзитом переправити до Лівії. Але й це ще не все. Розвідуправління звинувачує Україну у співробітництві з урядом Муамара Каддафі, якому Україна начебто надає допомогу в ремонті підводних човнів. З цією метою в Тріполі налагоджено постачання потрібних запасних частин на десять мільйонів доларів.

Газета також стверджує, що Україна вже встигла отримати аванс від загальної суми оборудки з постачання ракет. І крім того, намагається переконати необізнаного читача в незаперечності наведених фактів, зазначаючи, що відомості ЦРУ «не підлягають сумнівам».

Після появи так званих уривків з доповіді ЦРУ на сторінках «Вашингтон таймс» прес-секретар Білого Дому Майкл Маккеррі одразу заявив про «серйозне занепокоєння, яке ми відчуваємо з приводу дотримання урядом України зобов'язань, взятих нею щодо нерозповсюдження озброєнь».

Газета також зазначає, що Україна за свою неслухняність може втратити обіцяну Америкою допомогу. Конгрес свого часу прийняв рішення, згідно з яким Україні відмовлять у допомозі, якщо її буде викрито у продажу зброї Лівії. Тут є над чим замислитися. Адже обіцяні суми становлять приблизно 225 мільйонів доларів. «Якщо інформація про угоди відповідає дійсності, то вона суперечить нещодавнім висловлюванням в Ізраїлі Президента України Леоніда Кучми, який запевняв, що його держава не збирається продавати озброєнь ні Ірану, ні Лівії», — пише газета.

Того ж дня посольство України в США розповсюдило заяву, в якій пообіцяло, що Київ проведе докладне розслідування з приводу публікації американської газети. «Між Україною та Лівією немає угоди з військово-технічного співробітництва. У середині вересня 1996 року Кабінет міністрів України вкотре віддав усім урядовим відомствам розпорядження дотримуватися санкцій ООН проти Лівії», —підкреслюється в заяві.

Звинувачення такі серйозні, що вони, звичайно, не могли залишитися без відповіді з боку українських політиків та дипломатів. За словами заступника міністра закордонних справ Костянтина Грищенка, статтю «інакше, як маячню, не назвати». На думку високопоставленого дипломата «важко повірити в те, що висококласні фахівці ЦРУ спромоглися підготувати таку безграмотну доповідь. Тому факти, які викладено в газеті, мають залишатися на совісті «Вашингтон таймс» та її автора, котрі вже не вперше публікують такі матеріали».

На брифінгу в Міністерстві закордонних справ начальник управління інформації Юрій Сергеєв назвав публікацію в газеті «Вашингтон таймс» спробою витиснути Україну з ринків продажу озброєнь та чиїмось бажанням посварити нашу країну зі Сполученими Штатами. За його словами, ця провокація вже не перша, подібні статті з'являються, як правило, напередодні великих міжнародних форумів, щоб дискредитувати Україну. Появу цієї статті Юрій Сергеєв пов'язує також з наступним 12—13 грудня засіданням учасників «Вассенаарської домовленості» —організації найбільших експортерів зброї.

Оксана РУДЮК.

Стратегічні помилки перших

ГОЛОВНОЮ ознакою того, що в перші роки реформи було допущено численних помилок, є зубожіння широких верств населення України. Сьогодні поза межею бідності перебувають понад 80 % громадян України. Бурхливо зростає безробіття. Ознакою помилок у реформах є те, що нині розвинені країни роблять ставку на науку, науково-технічний прогрес, а в Україні їх відсунули на узбіччя розвитку суспільства.

Усе наведене є наслідком карколомного спаду виробництва (55 % за п'ять років), більшого, ніж те, що відбулося під час великої депресії у США (в 1929—1933 р. — 46 %).

Але криза США спонукала уряд до надзвичайно рішучих дій, що дістали назву «нового курсу» Ф. Рузвельта, який врятував капіталістичну систему від краху, реалізувавши ідеї економічної революції Кейнса, започаткувавши системне втручання держави в ринкову економіку.

Період кризи 1929—33 років став переломним у розвитку суспільства. В міру подолання кризи класичний капіталізм себе дедалі більше вичерпував.

На його зміну в розвинених країнах прийшла мішана економіка — як синтез вільного ринку та державного регулювання в тих сферах, де ринкова система спрацьовує незадовільно: це проблеми соціального захисту населення, формування макроструктури виробництва, розвитку освіти, фундаментальних наук, науково-технічного та технологічного прогресу, відтворення природно-екологічних умов тощо.

Отже, за аналогією із США уряд України має також здійснити рішучі кроки до виходу із кризи. Але для цього потрібно спочатку усвідомити, яких саме помилок було припущено. Далі вибрати такий спосіб їх виправлення, щоб не припуститися нових (усе це докладно викладено у книзі автора «Шлях України, Шлях вліво, Шлях вправо — хибний шлях...», що має вийти друком наприкінці 1996 року у видавництві «Техніка», Київ) і яку можна попередньо замовити у видавництві.

У цій статті обмежимося лише висвітленням економічних проблем.

Очевидно, що держава може існувати як суверенна тільки тоді, коли вона має розвинену й завершену інфраструктуру економічної системи, тобто має сукупність економічно потрібних чинників для нормального забезпечення життя своїм громадянам. Ці чинники мають створювати:

умови, що безпосередньо забезпечують процеси виробництва: матеріально-технічне постачання та збут товарів, нагромадження і обробка інформації, фінансові послуги, впровадження досягнень науково-технічного прогресу тощо;

умови відтворення робочої сили, підтримки здоров'я працівників, їх освіти і професійної підготовки, організації відпочинку;

умови, що забезпечують збалансованість макро- та мікроекономічних пропорцій;

екологічні умови економічного розвитку.

Відповідно до цих глобальних умов логічно виокремити в економіці такі інфраструктури (умовно їх показано на мал. 1а):

1. Фундамент економічної системи держави, її виробнича інфраструктура — комплекс галузей, які забезпечують зовнішні умови безпосередньо процесів виробництва: сировина, транспорт, торгівля, енергозабезпечення, сфера ділових послуг (зв'язок, реклама, маркетинг тощо);

2. Фінансово-кредитна інфраструктура — фінансові організації, банки, фондові та валютні біржі, інвестиційні фонди й фірми тощо;

3. Управлінська інфраструктура — комплекс галузей, що створюють:

а) промислову політику на основі оптимальних пропорцій макро- і мікрорівнів, інформаційної системи, науково-технічного прогресу, інноваційної діяльності та захисту свого ринку і свого виробника;

б) інституціональну інфраструктуру на основі правової і законодавчої діяльності, поділу влад, державного апарату, який реалізує регулювання економіки.

4. Соціальна інфраструктура, яка вбирає в себе охорону здоров'я, освіту, систему культурно-освітніх закладів, дрібну торгівлю, пасажирський транспорт, житлово-комунальну сферу, господарство, сферу організації відпочинку, громадське харчування, систему громадських та індивідуальних послуг, систему закладів соціального забезпечення.

5. Екологічна інфраструктура — сукупність державних та місцевих органів з контролю, збереження та відновлення навколишнього природного середовища.

Підкреслимо, що інфраструктура економіки однакова для будь-якого суспільного устрою. Відмінність між суспільними устроями — передусім у ступені втручання держави в економіку, яка залежить від форм власності. Якщо держава зовсім не втручається в економіку, то це буде модель класичного (дикого капіталізму, мал. 1г), за якого в основі суспільних відносин — приватна власність. За повного (100 %) втручання держави в економіку, в усі її інфраструктури матимемо тоталітарну систему — державний соціалізм (мал. 1в), коли в основі суспільних відносин є державна власність. За часткового втручання держави в економіку — в деякі сфери більше, в деякі менше —матимемо мішану економіку (мал. 1а), коли всі форми власності рівноправні і рівноцінні. Малюнок 1а характерний для розвинених країн, коли держава майже цілком регулює тільки екологічну та соціальну інфраструктуру.

Виходячи з цього, можемо стверджувати, що ринкова інфраструктура — це така організаційно-економічна система, за якої забезпечується вільний обмін та перетікання різних ресурсів — товарних, сировинних, фінансових, трудових, інтелектуальних, інформаційних та інших — і яка діє на основі вільної конкуренції та саморегуляції. Причому ринкова саморегуляція можлива і діє в основному в межах двох інфраструктур —виробничої і фінансово-кредитної, згідно з класичною схемою Т-Г-Т.

Остання має структуру системи регулювання з від'ємним зворотним зв'язком (мал. 2а).

З урахуванням того, що гроші від реалізації товарів на заробітну плату та в банки, структурну схему можна зобразити в більш розгорнутому вигляді (мал. 2б).

Малюнки 2а, б не враховують існування держав і кордонів. А коли врахувати (мал. 3) цю обставину і те, що українські банки (Б1) майже не кредитують українське виробництво (Т1), а створюють умови для втечі капіталу за кордон і, отже, фінансування іноземного виробництва (Т2), то це означає, що вони фінансують іноземне виробництво. До того ж значна частина заробітної плати теж іде на фінансування іноземного виробництва, бо 95 % товарів широкого вжитку на нашому ринку імпортні.

Викладене дає змогу зробити такі очевидні висновки:

по-перше, фундаментом, необхідною умовою будь-якої економічної системи, в тому числі і ринкової, є виробнича інфраструктура; по-друге, потрібною умовою ринкової саморегуляції у межах держави України, зокрема (мал. 2), є наявність зворотного зв'язку, що реалізується шляхом кредитування банками власного виробництва.

Українська грошово-фінансова система в кінцевому підсумку фінансує в основному іноземного виробника, тому, виходячи з інтересів громадян України, можна стверджувати, що українська грошово-фінансова система загалом антиринкова в межах України!

З аналізу малюнка 3 стає зрозуміла шкідливість для України нинішньої беззастережної, однобічної лібералізації зовнішньоекономічної діяльності, яка, по суті, є основним руйнівним чинником, точніше —перепоною для створення механізму ринкової саморегуляції в межах України і, отже, ринкової системи в Україні. Наприклад, співвідношення імпорту з Німеччини до експорту в Німеччину з України — 3:1. Водночас лібералізація зовнішньоекономічної діяльності України (мал. 3) за умов, коли банки майже не кредитують виробництво України (Т 1), а населення України купує в основному імпортні товари, є прямим підсиленням ринкової системи країни-експортера.

Отже, невиважена лібералізація зовнішньоекономічної діяльності є основним чинником, який сприяє країні-експортеру поглинати ринок України, а в Україні це є чи не головним чинником спаду виробництва, зростання інфляції, гальмування процесу створення ринкової системи саме в Україні, відсунення науки та науково-технічного потенціалу України на узбіччя розвитку суспільства і, як наслідок цього, — зубожіння широких верств населення.

Тепер можна вже перейти до переліку помилок перших років реформ.

1. Перша і головна помилка полягала в тому, що реформи в Україні розпочиналися без мети, безсистемно, без формування промислової політики. Все це відбулося тому, що, копіюючи реформи в Росії, було обрано шлях до класичного (дикого) капіталізму. Державу було цілком відлучено від регулювання економікою. У тодішніх політичних та економічних лідерів спрацювала більшовизація мислення: від одних крайнощів розвитку суспільства — державного соціалізму (100 % втручання держави в економіку) — до інших — класичного (дикого) капіталізму (0 % втручання держави в економіку), хоча обидві ці системи вичерпали себе в XX столітті; та від однієї класичної економічної теорії Маркса до іншої, також однієї, економічної теорії — монетарної Фрідмена, тоді як у розвинених країнах опираються одночасно на сукупність економічних теорій.

2. Головним завданням реформ була розбудова не фундаменту будь-якої, в тому числі і ринкової, економічної системи (мал. 1а) — власного виробництва, а самостійний розвиток її надбудов (стін і даху без фундаменту): фінансово-кредитної інфраструктури (банки, біржі), торгівлі, сфери послуг, але і це не в інтересах власного виробника, а в інтересах країн-експортерів. Реальні цінності суспільства було підмінено ілюзією багатства — великою кількістю іноземних товарів. Відбулася «кіоскова революція». Приватизація, яку провадили заради приватизації, не є і не може бути ефективною не тільки через відсутність ефективного власника, а й насамперед через відсутність промислової політики. Розвинені країни ставку роблять на освіту, науку та науково-технічний прогрес, а в нас освіту, науку та науково-технічний прогрес, за порадами іноземних радників, було відсунено на узбіччя розвитку суспільства. То де ж тут логіка?

3. Відірваність грошово-фінансової системи, і зокрема банківської, від потреб розвитку власного виробництва, первісне нагромадження капіталу не за рахунок праці, а за рахунок перерозподілу багатства держави, створення умов не для цивілізованих ринкових механізмів, а для економічних парадоксів типу «нового посередника та підприємця», які зацікавлені не сприяти розвиткові виробництва України, а представляти інтереси іноземних фірм на терені України, тобто поглинати ринок України, непатріотизм багатьох урядовців та політичних діячів стали головною причиною спаду виробництва, корупції та економічної злочинності.

4. Вибір як основних засобів прискорення реформ:

«шокової терапії» та трифазної послідовної схеми стратегічного розвитку Дж. Сакса «стабілізація (3—5 років) + розвиток (10—15 років) + структурна зміна економіки (20 років)» за невиваженої, беззастережної політики лібералізації зовнішньоекономічної діяльності стали, як було вже доведено, **головним гальмом** становлення ринкової інфраструктури в Україні через знищення всього того, що могло стати основою зростання виробництва України, отже, фундаменту її власної ринкової економічної системи. Величезні заощадження громадян, що були на їхніх ощадкнижках, які могли б стати основою інвестицій у виробничу інфраструктуру для проведення структурної перебудови виробництва, було знищено свідомо спровокованою (за порадами міжнародних фінансових організацій та іноземних експертів) інфляцією, що переросла згодом у гіперінфляцію. За висловом Кейнса (30-ті роки XX ст.), у нас було проведено інфляційну революцію. А з якою метою? Тепер ці збереження у якийсь спосіб потрібно відшкодувати населенню, але замість надлишку грошей ми вже маємо їх дефіцит. Залишки збережень громадян доницили фінансові посередники — трасти. Тепер ми шукаємо чужі гроші (кредити) для інвестицій у промисловість, створюємо зовнішні борги, за які доведеться розраховуватися нашим дітям, онукам. Ринкова система може ефективно діяти за раціональної структури економіки, а сама по собі без втручання держави в економіку вона нездатна створювати макроструктуру економіки. Послідовна трифазна стратегія економічного розвитку Дж. Сакса неодмінно веде до економічного краху держави або до втрати нею своєї незалежності за цілковитого зубожіння широких верств населення, тому що реальне зростання добробуту розпочинається із початком структурної зміни, а її початок відсувається на 15—20 років, то за цей час можлива повна втрата науково-технічного потенціалу країни.

Тепер, коли з'ясовано головні стратегічні помилки реформ, можна шукати шляхи їх усунення. Діями, що мусили зупинити подальше падіння України в прірву і поступову втрату нею рівня економічної та політичної незалежності, мали бути:

1. Негайна корекція реформ через зміну напряму руху від класичного капіталізму до мішаної економіки. До такої корекції реформ нас зобов'язує прийняття Верховною Радою Конституції України як Конституції розвиненої держави з мішаною економікою, в якій всі форми власності рівноправні на відміну від Конституції Росії, що є Конституцією класичного (дикого) капіталізму, де пріоритет має тільки приватна власність (докладно цю тезу обґрунтовано у книзі автора «Шлях України. Шлях вліво, шлях вправо — хибний шлях...»).

Підкреслимо, що вказаний шлях України до країн з мішаною економікою задекларовано також у доповіді Президента України в липні 1994 року «Шляхом радикальних економічних реформ», яку схвалено Верховною Радою України.

Отже, корекція реформ мала би означати відмежування України від Росії у методах і цілях реформ і перехід України на свій самостійний шлях реформ. Самостійність економічного мислення мала б означати: формування своєї економічної ринкової моделі на основі не тільки монетарної політики, а на базі сукупності економічних теорій, в тому числі й економічної теорії Кейнса, яка, як показує досвід, зокрема США, значно ефективніша на перехідних періодах, особливо під час подолання кризових явищ, ніж монетарна теорія Фрідмена, що розрахована на економічну стабільність.

2. Головним завданням, головною метою реформи має

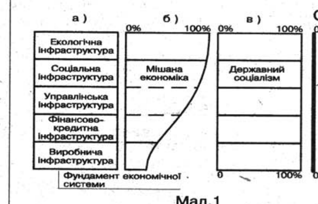
...років, і чи можна щось виправити

стати не підтримка ринкової системи взагалі, в усьому світі, а побудова ринкової економічної системи саме в межах України (мал. 2). А це означатиме: відродження вітчизняного виробництва як фундаменту ринкової системи України; усунення основних перепон і гальм розбудови ринкової системи України— таких, як антиринкова грошово-фінансова система, беззастережна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності. Для цього потрібно запозичити досвід розвинених країн та тих, що швидко розвиваються (Китай, Південна Корея), і який зводиться до таких стратегічних дій:

1). Основою реформи є промислова політика, яка передбачає структурну зміну макроекономіки на базі науково-технічного прогресу з опорою на власні сили, внутрішню кооперацію, на патріотизм своїх громадян.

2). Підпорядкування грошово-фінансової системи, і зокрема банківської, інтересам власного виробництва (на прикладі дій президента США Ф. Рузвельта в межах «Нового курсу», німецької банківської системи тощо).

СТУПІНЬ ВТРУЧАННЯ ДЕРЖАВИ В ЕКОНОМІКУ

Мал.1

Мал.2

Мал.3

3). Захист свого ринку і свого виробника як протидія нав'язаній зовні необмеженій, однобічній лібералізації зовнішньоекономічної діяльності. Підкреслимо, що приклад, достойний наслідування, подають у цьому багато розвинених країн. Передусім США (нинішній закон Нанна Лугара), країни Європейського Союзу в питаннях захисту свого сільського господарства, а також Японія, Китай тощо.

Проведення в життя цих дій усуне основу корупції та економічної злочинності. Зазначимо, що беззастережна лібералізація зовнішньоекономічної діяльності до того ж є основною зовнішньою причиною неплатежів, бо за нинішніх умов більш як половина коштів іде на фінансування іноземних фірм.

Основою економічної стратегії має стати не послідовна трифазна схема Дж. Сакса, а трифазна паралельна схема, фундаментом якої має стати структурна перебудова макроекономіки в межах промислової політики. Структурній перебудові мають бути підпорядковані фази розвитку ринкових структур та фінансової стабілізації. За таких умов поліпшення добробуту широких верств населення могло б настати разом з початком реформ, а не через 20 років.

3. Відновити реальні цінності суспільства, шану до людей кваліфікованої праці — висококваліфікованих робітників, науковців, інженерів, творчих працівників, лікарів тощо.

Питання відродження власного виробництва пов'язувати саме з ними, змістивши акценти в бюджетній системі, в системі оподаткування.

Як показує світовий досвід, для того, щоб досягти приросту виробництва у 5 %, потрібно вкласти 25 % валового внутрішнього продукту в інноваційний процес, у науково-технічні дослідження, розробки й технології.

А ми передбачаємо на фінансування науки менш як 2 % в бюджеті, а це означає, що наша наука не може істотно вплинути на приріст виробництва, його якість, а результатами нашої науки зрештою скористаються іноземні фірми. Отже, потрібно переступити відповідний бар'єр, щоб наша наука слугувала нашому виробництву.

4. Однією з умов відродження власного виробництва є підвищення платоспроможності нашого населення до такого рівня, за якими воно було б здатне купувати власні промислові товари.

Покажемо, виходячи із двох критеріїв, що для цього нинішню середню зарплату потрібно підвищити в 5—7 разів без зміни курсу гривні.

Перший критерій — це рівень фонду зарплати у внутрішньому валовому продукті (ВВП). У нас сьогодні він на рівні 10 %, а в розвинених країн — 50—70 %. Отже, за досвідом розвинених держав наш рівень зарплати потрібно підвищити в 5—7 разів. Другий критерій — це економічна основа злагоди в суспільстві, наявність середнього класу, який за методикою Дж. Сакса будемо характеризувати відношенням прибутків — 20 % найбагатших до прибутків 20 найбідніших, що становить у Японії — 4,3, а в європейських країнах — 6, в США — 8,9, в Україні —близько 30.

Отже, виходячи із цього критерію, отримуємо майже те саме число (5—7), яке показує, у скільки разів потрібно підвищити заробітну плату кваліфікованим робітникам та інтелігенції, які мають на зразок розвинутих країн створити основу середнього класу, отже, основу злагоди в суспільстві.

Застережемо: за нинішніх умов, коли наша грошово-фінансова система є антиринковою (див. мал. 3), будь-яке підвищення зарплати зумовить зростання інфляції, бо в кінцевому підсумку ці гроші підуть на фінансування іноземних фірм.

Отже, неодмінною умовою підвищення заробітної плати, яке призвело б до реального підвищення добробуту широких верств населення, є три умови:

1) підпорядкування банківської системи інтересам власного виробництва;

2) проведення виваженої та диференційованої політики лібералізації зовнішньоекономічної діяльності;

3) проведення цілеспрямованої політики захисту свого ринку та свого виробника.

На завершення цієї статті привернемо увагу до того, що в програмі діяльності нинішнього Кабінету міністрів уже накреслено основні шляхи усунення багатьох із зазначених помилок перших років реформ.

Питання в тому, чи вистачить Президентової, урядової волі, мудрості й незалежності для рішучих дій в інтересах широких верств населення, в інтересах України. Будемо сподіватись і вірити в майбутнє України.

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ,
народний депутат України, член Української республіканської партії.

Рекет + Застава = Свобода?

Нещодавно Верховною Радою України прийнято закон, частина якого, безперечно, є новою в нашому законодавстві

Мабуть, більшість наших читачів дивилася зарубіжні фільми, де підозрюваного в злочині звільняли під заставу. Тепер таке можливе і в Україні.

Про деякі особливості нового закону наша розмова з одним з його розробників, суддею Верховного суду України Петром ПИЛИПЧУКОМ.

***

— Петре Пилиповичу, розкажіть, будь ласка, в чому саме полягають доповнення до Кримінально-процесуального кодексу щодо використання застави, які вносяться законом України, прийнятим 20 листопада 1996 року?

— Цим законом Кримінально-процесуальний кодекс України доповнюється ст. 154-1, яка встановлює можливість внесення на депозит органу попереднього розслідування або суду підозрюваним, обвинуваченим, підсудним, іншими фізичними або юридичними особами грошей чи передачу ними інших матеріальних цінностей. Усе це має назву «застава». Застава вноситься з метою забезпечення належної поведінки, тобто виконання особою, за яку вноситься застава, зобов'язання не відлучатися з місця постійного проживання або з місця тимчасового перебування без дозволу слідчого чи суду, явки за викликом до органу розслідування і суду. У випадку невиконання своїх зобов'язань з боку особи заставу буде спрямовано в доход держави.

— В яких випадках може бути застосована застава?

— Застава як запобіжний захід застосовується в справах про злочини, за які законом передбачено покарання — позбавлення волі терміном понад один рік.

— Мабуть, розмір застави дуже великий і не кожному по кишені?

— Розмір застави встановлюється з урахуванням обставин справи. За законом він не може бути меншим п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян — на сьогодні це 850 гривень; а щодо особи, звинуваченої у вчиненні тяжкого злочину, — не менше однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів, або 17 000 гривень. Крім цього, передбачено, що в усіх випадках розмір застави не може бути меншим від розміру цивільного позову, обгрунтованого достатніми доказами.

— Складається таке враження, що ті, хто «покрутіше», зможуть вийти з-під варти до суду без будь-яких проблем. І буде те, що часто-густо відбувається без застави: зміна свідчення свідків, відмова потерпілих від обвинувачень тощо.

— Таке враження може бути тільки на перший погляд. Щодо осіб, які перебувають під вартою, рішення про застосування застави приймається слідчим лише з дозволу прокурора, який давав санкцію на арешт, або судом.

— Мені відомо, що крім застави законом вводяться деякі інші виплати, які дають змогу уникнути позбавлення волі.

— Так, є такі зміни. Серед них зміна ст. 45, 46-1 Кримінального кодексу України. Ці зміни зумовлені тим, що у зв'язку з постановою Верховної Ради України від 16 травня 1992 року суди були позбавлені можливості застосовувати ст. 25-1 КК України, яка передбачала умовне засудження до позбавлення волі з обов'язковим залученням засудженого до праці. Цей різновид відбування покарання був своєрідною «золотою серединою» між позбавленням волі та умовним засудженням або відстрочкою вироку, який надавав можливість покарати особу практично, а не символічно.

Сьогодні ст. 45 і 46-1 КК України будуть мати риси реального покарання, оскільки винна особа засуджуватиметься до позбавлення волі, і одна з умов, що позбавлення волі до неї не застосовуватиметься, —те, що вона сплатить штраф. Якщо штраф не сплатять, злочинець буде направлений до місця позбавлення волі.

— І знову той, хто заможніший і має гроші, за відповідних умов не опиниться за гратами, а той, у кого їх немає, за тих же умов відбуватиме покарання в місцях позбавлення волі?

— Це не так. У кожному конкретному випадку вирішує суд, і, якщо є підстави для застосування ст. 45 КК, але в засудженого немає грошей, з урахуванням характеру злочину особи, яка його вчинила, суд може застосувати ст. 44 КК, яка передбачає поблажливіше покарання, ніж це передбачено законом, і звільнити засудженого від сплати штрафу.

— Крім змін, на яких ви зупинилися, є ще й зміни, які тлумачать детальніше такий злочин, як «рекет». У чинному законодавстві під «рекетом» розуміють злочин, передбачений ст. 86-2, 144 КК України — вимагання, диспозиція цих статей передбачає вимогу передачі майна чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру під загрозою насильства, пошкодження чи знищення майна. А що пропонує новий закон?

— Новий закон не скасовує ст. 86-2, 144, а доповнює кодекс ст. 155-8 і ст. 198-2.

Стаття 155-8 передбачає відповідальність за протидію законній підприємницькій діяльності, тобто за протиправну вимогу припинити підприємницьку діяльність чи обмежити її, укласти будь-яку угоду, виконання якої не може обмежити законні права того, хто займається підприємницькою діяльністю. Стаття 198-2 передбачає відповідальність за примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань, тобто за вимогу виконати чи не виконати договір, угоду чи інше цивільно-правове зобов'язання під погрозою насильства над потерпілим або близькими йому особами, пошкодження чи знищення їх майна.

Обидві ці статті застосовуються тільки у випадках, коли немає складу злочину, передбаченого ст. 86-2, 144 КК (вимагання).

Необхідність прийняття цих доповнень пов'язана з необхідністю точнішої кваліфікації різновидів рекету. Наприклад, як відомо, для розв'язання проблем повернення боргу деякі особи використовують «хлопчаків з короткими зачісками». А коли їх затримують, з'ясовується, що притягти винних осіб до відповідальності за ст. 144 дуже важко. Ст. 198-2 надасть можливість притягувати до відповідальності осіб, які вирішили повернути свій борг таким нецивілізованим шляхом.

— Дякую за бесіду.

Бесіду вів Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Детальніше із законом наші читачі матимуть змогу ознайомитися найближчим часом на сторінках «Голосу України».

Грошова реформа?.. Обмін?.. Чи ...?

Так уже сталося, що незадовго до обміну грошей ми розмовляли з новим главою адміністрації Донецької області С. Поляковим про питання соціально-економічного становища в області, і він погодився з тим, що, не вплинувши на «тіньовика», немає жодних шансів вивести область, як і всю Україну, з економічної кризи. Щоправда, він також визнав, що не бачить радикального способу для легалізації тіньового капіталу, і наголосив, що такого позитивного досвіду немає навіть у Росії, яка, як відомо, випереджає Україну у здійсненні реформ. А через тиждень, 22 серпня 1996 року, доля звела мене в аеропорту «Жуляни» з міністром економіки України Гуревим і одним із його заступників. Скориставшись з такої нагоди, я поставив йому те саме питання. Тіньова економіка в Україні перевищила 60 відсотків всієї економіки. Зрозуміло, що це не дасть змоги розвиватися державі і що багато з керівників держави не бачать сьогодні радикального способу легалізації «тіньовика», що бракує потрібного досвіду тощо. Гуреєв відповів, що ми маємо серйозні напрацювання і що найближчим часом всі депутати, та й громадяни України, зможуть це побачити.

І ми всі побачили це уже 25 серпня 1996 року, коли Президент підписав Указ про проведення за спиною Верховної Ради України, яка перебувала у відпустці, грошової реформи. Причому підкреслювалося, що головною її перевагою буде цілковита «прозорість» і зручність в обміні. Водночас в усіх офіційних доповідях і Президента Л. Кучми, і Прем'єр-міністра П. Лазаренка уже лунала цифра, що більш як 330 трильйонів карбованців перебувають у тіньовому обігу.

Нагадаю, що згідно із Законом України «Про Державний бюджет на 1996 рік» було затверджено розмір обігової касової готівки на кінець 1996 року в розмірі 50 трильйонів карбованців. Отже, фактично і Президент, і прем'єр, усвідомлюючи, що в державі на один «офіційний» карбованець припадає більш як шість «тіньових», пішли на здійснення простого обміну, головною метою якого було не зачепити «тіньовика», тобто злочинні, антидержавні мафіозні сили. Що й було успішно реалізовано міністерствами економіки, фінансів і Національним банком.

Усім відомо, що одним з положень програми Комуністичної партії України було здійснення конфіскаційної грошової реформи, серед головних завдань якої — виявлення і вилучення з обігу тіньової грошової маси, яка руйнує вже не лише економіку, а й державність України. Про це не раз заявляли і керівники партії, і народні депутати-комуністи з трибуни Верховної Ради.

Проте, певне, «головний борець проти мафії», а саме такий титул ще з 1992 року носить Л. Кучма, знову забув про свої передвиборні обіцянки.

Тепер, коли обмін відбувся, я, аналізуючи подані депутатам підсумкові таблиці, хотів би звернути увагу читачів на факти, які не висвітлили належним чином у своїх доповідях 20 вересня віце-прем'єр-міністр В. Пинзеник і голова правління Національного банку В. Ющенко.

По-перше, левова частка (20,8 %) виручки у гривнях пройшла через торгівлю. Крім того, ця цифра збільшувалася з 15,1 трлн. крб. 02.09.1996 р. до 63,6 трлн. крб. 14.09.1996 р. А це той самий обмін. Варто було розплатитися за коробку сірників мільйонною купюрою і отримати здачу в гривнях. Торгова мафія і тут нагріла руки. Досить згадати, як у перші дні обміну зникла здача в гривнях, а підприємливі валютники, спускаючи через торговельну мережу карбованці і отримуючи замість них гривні, спокійно отримували «навар» на обміні гривень на долари тощо.

По-друге, відразу треба відзначити зворотну картину в комісіях, створених на підприємствах. У перші дні там практично не було обміну (0,3 трлн. крб. 02.09.96 р. і далі до 14,5 трлн. крб., тобто 7,3 %). Те саме можна сказати й про обмінні пункти у відділеннях зв'язку (з 1,5 трлн. крб. 02.09.1996 р. до 33,9 трлн. крб. 14.02.1996 р., тобто 11,1 %). Річ у тім, що в цих пунктах обмін здійснювала, так би мовити, непідприємницька частина населення: на підприємствах (а йдеться про такі з них, що працюють і виплачують зарплату, бо ж зрозуміло, що ніхто не пішов би для обміну грошей на підприємство, що не працює і не виплачує багатомісячну заборгованість із заробітної плати) — це кадрові працівники і службовці, а у відділеннях зв'язку — пенсіонери.

По-третє, відразу видно, що всі, у кого нагромадилися «тіньові» кошти і хто не забажав їх «висвітлити» у себе на постійному місці роботи, кинулися з першого таки дня до обмінних пунктів з метою «відмити», а можливо, і «наварити» ще грошенят (02.09.1996 р. — 11,8 трлн. крб., 04.09.1996 р. — уже 49,6 трлн. крб., а до 14.09.1996 р. — 148,4 трлн. крб.). До того ж це стосується не лише мафіозі, а й багатьох з нас.

Усе сказане вище наочно ілюструють цифри: у пунктах обміну обміняли гроші більш як 7 млн. чоловік із середньою на одну людину сумою — 20,9 млн. крб., у підприємствах зв'язку — 2,675 млн. чоловік (головно це пенсіонери) із середньою сумою на людину — 12,7 млн. крб., а на підприємствах — лише 584 тис. чол. (так мало у стабільно працюючих на підприємствах) із середньою сумою на людину 24,7 млн. крб. (удвічі більше за суму пенсіонера).

З цього випливає, що переважна більшість населення, що має гроші надлишки, зробила обмін за межами своїх підприємств, тобто ці люди здебільшого мають побічний, у тій чи тій мірі «тіньовий», хоча й дуже незначний, дохід. Те саме можна сказати й про тих пенсіонерів, які обміняли в цей час свої крихітні заощадження у відділеннях зв'язку. Решті пенсіонерів просто нічого було міняти.

Проте головною цифрою є та, що більш як з 51 млн. мешканців України (понад 35 млн. дорослого населення), в обміні взяли участь тільки 10,3 млн. чоловік (а нині багато дітей також самостійно заробляють гроші). Це свідчить про те, що грошових надлишків, які потребували обміну, населення просто не має, що люди не мають заощаджень, не мають упевненості в завтрашньому дні. Цей яскравий показник злиденності нашого народу — головне звинувачення властям.

По-четверте, важливий підсумок обміну — аналіз фінансового стану населення в розрізі за областями. З нього видні всі дефекти такої розхвалюваної ринкової економіки в умовах узвичаєного в Україні кланового капіталізму з його західно-національним і дніпропетровсько-кучмівсько-лазаренківським ухилом.

Зупинюся на таких регіонах: Донецька, Дніпропетровська, Львівська, Тернопільська, Одеська області і Київ з Київською областю.

З'ясувалося, що найбільші нагромадження на душу населення у Дніпропетровській області. В пунктах обміну на одного дніпропетровця припадало 47,3 млн. крб., а це більш як удвічі перевищує середній показник по Україні. Друге місце із сумою на одного чоловіка 28,5 млн. крб. посіли Київ та Київська область. Третє — Одеська область — 26,6 млн. крб. А от Донецька область зі своєю важкою індустрією і нібито високими заробітками опинилася серед жалюгідних середняків — 20, 7 млн. крб. І геть непоказовими в цьому плані низькі рівні обміну в Львівській (16,6 млн. крб.), Тернопільській (18,8 млн. крб.) областях, бо в них давно вже використовують не аналізований ніким обмін на долари США.

Особливий інтерес становить аналіз по регіонах обміну на підприємствах. Тут картина така сама. Нагадую, що йдеться про підприємства, які стабільно працюють, та їхніх кадрових робітників. У Донецькій області такими підприємствами є шахти і металургійні заводи. Тож обмін на підприємствах Донецької області, склавши 26,7 млн. крб. на одного чоловіка, виявився значно нижчий за Одеську (30,0 млн. крб.), Дніпропетровську (31,1 млн. крб.), Київ та Київську (33,6 млн. крб) області. Відносно низький рівень обміну в Тернопільській (16,8 млн. крб.) і Львівській (24,5 млн. крб.) областях пояснюється, передовсім, широким використанням доларів.

Ви скажете, що Донбас просто почав гірше працювати. Так, це правда. Проте в межах України він як і раніше посідає перше місце за обсягом виробництва і ступенем експлуатації трудящих, у багато разів перекриваючи і киян, і львів'ян, і дніпропетровців. Погляньте на таблицю показників економічного потенціалу регіонів України за 1996 рік (додаток до проекту закону України «Про Державний бюджет України на 1997 рік») і ви побачите, що у питомому показнику (на 1% населення) ступінь експлуатації донеччан, львів'ян та киян такий.

Область	Коефіцієнт експлуатації		
	Обсяг промислової продукції	Обсяг виробництва товарів народного споживання	Обсяг сільгосп-продукції
Донецька	2,1	0,66	0,44
Львівська	0,6	0,9	0,8
м. Київ	0,8	1,0	–

Ефективність праці в промисловості у донеччан у 3,5 раза вища за львів'ян і в 2,5 раза вища за киян, близька у виробництві товарів народного споживання. А коли зважити на те, що у сільському господарстві в Донецькій області зайнято лише 10 % населення, то ефективність праці донеччан і в сільському господарстві в питомих одиницях буде вища, ніж у львів'ян.

Ось і виходить, що Донбас, як і раніше, працює на комунізм, але не для себе, а для «островів демократії» і буржуазно-номенклатурної бюрократії. А коли ще згадати про проблеми здоров'я, екології тощо, пов'язані з експлуатацією донеччан, то постає запитання: за що їх так експлуатують?

Із сказаного вище можна зробити один висновок: вільний ринок і мафіозні клани не лише зрівняли доходи донеччан, передусім шахтарів, з іншими регіонами і професіями, а й зменшили їх. Адже в роки соціалізму – планового регулювання доходів і цін — це було неможливо. За практичної рівності цін доходи донеччан, передусім шахтарів, істотно перевищували доходи в інших регіонах і професіях.

Володимир МОІСЕЄНКО,
народний депутат України, член ЦК КПУ, член виконкому Всеукраїнської ради робітників.

Читацький мікрофон

Мінус електрифікація всієї держави

Нині одні тільки селяни не страйкують, не галасують, як їм тяжко, що живуть ніби у кам'яному віці — сапа, лопата, вила, вічно в болоті. А от стосовно них постійно порушується закон. Приміром, у нашому селі вимикається електрострум з дев'ятої ранку до четвертої вечора, а потім із шостої вечора до другої ночі. І так постійно. У нас немає ні свічок, ні гасових ламп. Що ж робити селянинові після вечері, як дітям учити уроки? До яких пір триватиме таке знущання? Чому нас так карають за нашу тяжку працю? Шановні депутати! Ви повинні добре подумати над тим, у що виливається оте вимикання струму. Чи таке вже воно необхідне? Чи така вже велика економія енергії?

Ніна ГУЗЬ, пенсіонерка.

Сокиринці
Срібнянського району
Чернігівської області.

Зрівнялівка — не найкращий метод

Дивно навіть слухати, як ви постійно дбаєте про підвищення добробуту народу. А за рахунок чого? Я такої можливості не бачу. Багато чого в нашій державі не продумано, приміром, узяти пенсії. Чому ви всіх зрівняли — і тих, хто працював усе життя, і тих, хто просидів на лавочці? Нині вони заявляють, що няньчили дітей. У нас теж росли діти, але ми ще й працювали, і дітей у ясельця носили бігом, щоб, боронь Боже, на роботу не запізнитися. Так ось, пропрацювавши на державу сорок років, я одержую пенсію меншу, ніж ті, хто не заробив собі навіть мінімального пенсійного стажу. Пропоную переглянути питання про пенсії. Це думка багатьох пенсіонерів, не тільки моя. Прошу звернути увагу на це.

Надія СПОРИШ, пенсіонерка.

Авдіївка
Донецької області.

Активніше працюйте в округах

Вибачте, шановні депутати, може, вам неприємно буде, але все-таки послухайте, що кажуть люди. А кажуть вони, що вже набридло їм слухати вас, бо кожен у своєму виступі аж розпинається, захищаючи пенсіонерів, інвалідів, багатодітних, але ще нікому не стало краще жити. В округах вашої роботи взагалі не видно, як і вас самих. Може, я помиляюся, може, це тільки наш депутат не працює. Але моя думка така, що треба кожному з вас у своєму окрузі подбати, щоб запрацювали фабрики і заводи, щоб підняти виробництво товарів та забезпечити людей роботою. Бо нема роботи, нема грошей. А вас для того якраз і обрали, щоб ви навели порядок на місцях і в державі в цілому.

Микола ТКАЧ.

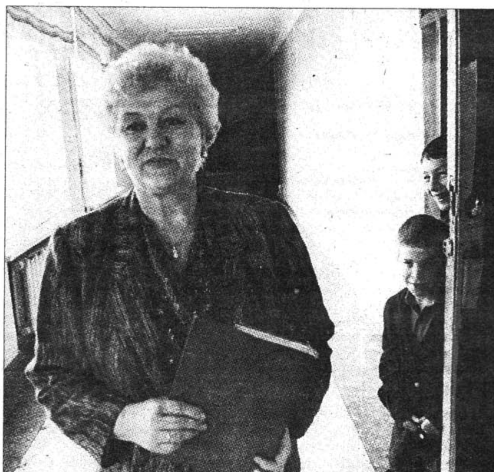
Олександрівка
Петрівського району
Кіровоградської області.

Приємно читати: зроблено в Україні

Скільки вже ведеться розмов про відродження мови, а зрушень немає ніяких. Можна зрозуміти, що складно відразу оволодіти мовою, розмовляти нею. Але продукцію можна підписувати українською? Це стосується продукції, яка надходить з південних українських областей. І товар непоганий, і хай би славився він, вироблений українськими виробниками і підписаний українською мовою. Але чомусь не розуміють цього у нашій державі. І український споживач читає написи на товарах, вироблених в Україні, російською мовою. Несправедливо. Прошу Верховну Раду звернути увагу на цю проблему.

З повагою до депутатів С. ЗАГРЕБЕНЮК, ветеран праці.

Київ.

Феміда–мама

Під час відвідання дисциплінарної кімнати Київської загальноосвітньої школи соціальної реабілітації згадуєш класика: «Сижу за решеткой в темнице сырой...»

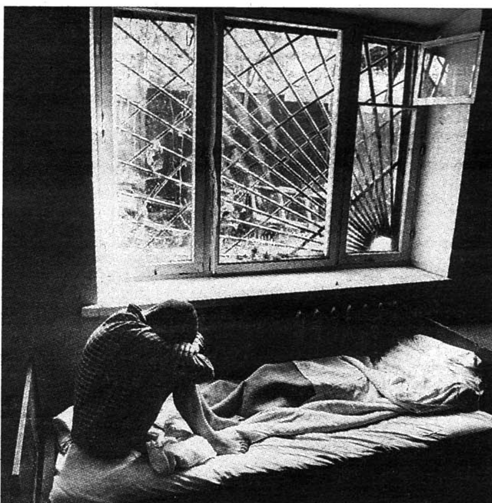
А загалом тут так само, як у звичайних інтернатах: уроки, предметні тижні, праця в майстерні, духовий оркестр, зарядка, лінійка, суботники-недільники... З тією лише відмінністю, що, крім звичайної шкільної документації, помдиректора з режиму Валентина Деремиденко змушена вести й такий літопис: журнал обліку наколок. У разі втечі ці замальовки особливих прикмет передають до розшуку. А тікають тут часто —адже охорони ніякої...

Раніше малолітніми злочинцями займалися комісії у справах неповнолітніх, вони ж «влаштовували» козаків-розбійників до спецшкіл. З 1985 року перейшло до відання судів, і відтоді кількість учнів таких закладів різко скоротилася. Чи то служителі Феміди почали частіше виявляти лояльність (або нерозбірливість?), чи то в них просто «руки не доходять» до розгляду таких справ. Поменшало і самих спецзакладів — єдину в Україні школу соціальної реабілітації для дівчаток у Стриї Львівської області закрито ще 1993 року. От тільки злочинів побільшало, і за статистикою кожний шостий із них — справа рук «малоліткі»:

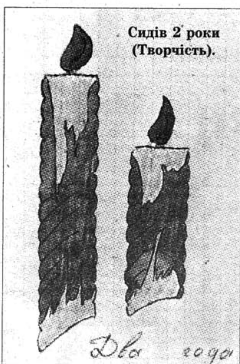
... За плечима цих дітлахів, які так старанно майструють, або слухають урок, або дивляться у загратоване вікно, пустощі аж ніяк не дитячі —крадіжки, пограбування, розбій. І жодний Макаренко заздалегідь не скаже, кому з них пощастить, а кого доля відправить завтра по етапу. Втім, хоч би що там казали, з колишніх вихованців Київської спецшколи виходили і офіцери СБУ, і прогресивні українські журналісти.

Ганна РОМАНЦОВА.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Сидів 2 роки (Творчість).

Ринок — це передусім професіоналізм

На запитання журналіста Юрія КОРНЄВА відповідає заступник голови Держтелерадіо України, президент Національної радіокомпанії Володимир РЕЗНІКОВ.

З нашого досьє:
Володимир Петрович Резніков народився 1951 року в Краснолиманському районі, що на Донеччині. Там закінчив середню школу, працював у районній газеті.

Потім — служба в армії, навчання на факультеті журналістики Київського університету імені Т. Г. Шевченка. Пройшов усі творчі посадові «щаблі» в головній редакції інформації Українського радіо.

З лютого 1995 року працює заступником голови Держтелерадіо України, президентом Національної радіокомпанії.

Про гру в шахи і вміння працювати

—Українські журналісти на рубежі 80-х—90-х років багато писали-говорили про потребу чимшвидше переходити до вільної конкуренції, до ринкової економіки. Та ось настав цей ринок (поганий він чи добрий — то вже тема окремої розмови), і багато наших колег виявилися не готовими працювати в його умовах. Стали нарікати на те, що їх «ображають», що держава виділяє мало бюджетних коштів для спокійного і безбідного існування «солов'їв» ринку.

Ринок не сподобався насамперед тим колективам, тим журналістам, які звикли протягом 10—20 років без особливих інтелектуальних зусиль готувати одні й ті ж матеріали, регулярно отримуючи зарплату.

Ми є свідками, як вмирають, не витримують творчої конкуренції старі форми, стандартні підходи до журналістської праці. Очевидно, нелегко народжується все нове, неординарне, Володимире Петровичу?

—У вашому запитанні, свідомо чи ні, але теж простежується певна ілюзія. Ринок — це не обов'язково повна відсутність державної власності. Хоча, справді, ми досі не звиклися з думкою, не усвідомили, що наше сьогоднішнє життя, а тим паче — завтрашнє залежить не стільки від держави, як від кожного з нас.

Сподіватися треба. Але насамперед — на самого себе. На свою підприємливість, інтелект, працездатність і фаховість.

І все ж таки, як на мене, найперша причина того, що ми в Україні досі «спотикаємося», полягає у відсутності державницької ідеології. Ми не виробили державних пріоритетів. І передусім — в ідеології. Навіть після прийняття Конституції ми не можемо дати чіткої відповіді саме у цій площині.

Ринок — це передусім професіоналізм. Це потреба щодня доводити своїми діями уміння працювати ліпше за своїх конкурентів. Звісно, журналістам — та й хіба тільки їм! — які ще донедавна були, так би мовити, монополістами у своїх сферах впливу, не так-то легко перебудуватися «на ходу». А дехто взагалі цього не зможе зробити. Та іншого шляху немає. Бо виживатиме насамперед той, хто добре думає, на кілька ходів наперед. Як за шахівницею.

Та ось парадокс. З точки зору творчої, Українське радіо — а це не тільки моя оцінка — не комплексує: рівень наших програм — фаховий. Та попри це мене не полишає відчуття, що наша фахова робота, м'яко кажучи, не дуже потрібна державі. Суспільству ми потрібні: про це свідчить велика пошта, особливо з міст. Причина, на мій погляд, з одного боку, в ілюзіях романтиків, а, з іншого, — у цинізмі прагматиків від ринкової економіки. Відсутній — баланс. А це — небезпечно. І не лише щодо державного радіомовлення.

А тому час від часу з'являються ініціативи, у тому числі й від органів влади, які фактично спрямовані на знищення державної радіокомпанії.

—З'явилися нові програми Українського радіо, зокрема, «Діловий канал», «Банкір» та інші. Як їх сприйняли колеги-журналісти, радіослухачі? Чи тільки для ширшого залучення реклами багатих фірм запущені ці програми в ефір, чи за ними — жива тканина часу, зрештою, відповідь на ті потреби, які пред'являє нам життя?

—Державне радіо повинне подавати увесь спектр думок, які маємо в суспільстві, а не виступати чимсь рупором. І ми це робимо. Прагнемо відтворювати, чи точніше — віддзеркалювати сучасне політичне, економічне, культурне життя в усіх його виявах і кольорах, виконуємо великі просвітницькі функції.

Скажу відверто: висвітлення бізнесових, фінансових справ, зрештою, всієї економічної тематики на хвилях українського радіо може і повинно бути ліпшим. Щось сьогодні вже маємо, але воно ще не є адекватним до тих складних процесів, які відбуваються в нашому суспільстві.

Та не все, далебі не все залежить від наших авторів і ведучих програм. Бо маємо ту економіку, яку маємо, і тих людей — від Верховної Ради до міністерських кабінетів, які своїми поглядами, своїми діями визначають швидкість сучасних економічних процесів.

З іншого боку, над нами ще тяжіють учорашні підходи до журналістської праці, хоч серйозні адміністративні зусилля і були зроблені для того, щоби переорієнтувати радіожурналістів, які готують до ефіру економічну тематику.

Однак маємо не забувати й про інше. І «Діловий канал», і «Банкір» — одні з програм, які приносять сьогодні радіокомпанії такий-сякий прибуток.

Навіть крапля компанію... береже. Поки що

—Бачите, з одного боку, нерідко чуємо обурливий голос слухача: «Скільки можна давати тієї реклами! Вже з вух вона випирає». А з іншого — поступово звикаємо до того, що реклама допомагає нам швидше знайти роботу, владнати побутові проблеми, вдало вкласти свої грошові заощадження... Ми починаємо розуміти, що добре розроблена, зрежисована реклама, аж ніяк не «псує» радіопередачу, а навпаки —прикрашає її, робить доступнішою і цікавішою.

Реклама — це і надійна «паличка-стукалочка» у боротьбі за виживання як газети, так і радіокомпанії. Головне — вчасно і вміло нею скористатися. Якщо це не комерційна таємниця, то яку частину витрат Національна радіокомпанія покриває заробленими грошима за розміщення реклами?

—Протягом дев'яти місяців ми заробили 2,6 мільйона гривень. Це неймовірно мало. Та ще й понад 50 відсотків цієї суми у нас забрали у вигляді обов'язкових платежів до державного бюджету.

—Справді, крапля в морі.

—Але саме від цієї «краплі» щось перепадає колективу для того, щоб мати на хліб насущний. А найголовніше — для підтримування технологічного процесу. І якби не ті рекламні заробітки, то наша компанія не могла б підтримувати технологію підготовки та видачу в ефір програм, особливо після пожежі 9 березня цього року.

—Скільки потрібно коштів для річної роботи радіокомпанії за мінімальних технічних і творчих запитів?

—190 мільйонів гривень. Але якщо наступного року матимемо навіть 90 мільйонів, то буде не так уже й погано.

—А де знайдете решту — сто мільйонів?

—Їх просто не буде. Очевидно, «набіжить» ще кілька мільйонів за рекламу. За ті гроші й виживатимемо.

—Та для того, щоб одержати якісний, конкурентоспроможний товар, треба передусім вкласти у його виробництво добрі гроші. Програми, які готують до ефіру в редакціях та апаратних, — товар специфічний. І все ж...

—Навіть за умов принизливого фінансування творчі можливості нашого колективу дають змогу готувати стільки програм, скільки потрібно для чотирьох каналів. Трьох внутрішніх і четвертого —іномовного.

Та головні наші проблеми — технічні. Бо кожна лампа в передавачах, з допомогою яких поширюємо програми на сотні і тисячі кілометрів, розрахована для роботи протягом тисячі годин — це я кажу доволі умовно, то вдвічі довше вона ніколи не працюватиме. І може так статися, що одного далебі не ліпшого дня на всіх каналах Українського радіо настане тиша. І це нас найбільше тривожить.

«Польський варіант» нам також підходить

—Ви свідомо загострюєте проблему, щоб урядовці, від яких залежить фінансування радіокомпанії, вчасно «розщедрилися»?

—Анітрохи. Бо то лише даремна трата часу шукати гроші там, де їх немає.

Та й навіщо знову винаходити велосипед, коли можна скористатися з досвіду наших сусідів. Скажімо, у Польщі обсяги державного мовлення набагато більші, ніж у нас. Проте державне радіо не одержує там жодного злотого з бюджетних коштів.

—Невже самі на себе заробляють?

—То просто нереально, бо коштами від реклами поляки покривають лише 15 відсотків усіх витрат. А ось левова частка фінансів надходить за рахунок абонентної плати. Тобто слухаєш ти державне радіо чи ні — то вже як хочеш. А ось за надану змогу його слухати мусиш платити своєрідний радіоподаток. І не за наявність радіоточки, а за можливість слухати програми з ефіру. І рано чи пізно наша держава має зважитися на щось подібне до «польського варіанту». Тим паче, що коли відсотків 35-40 із 190 мільйонів гривень поділити на 15 мільйонів працездатного населення, то сума цього податку виявиться мізерною і майже символічною.

Правда, є тут один психологічний нюанс: чи кожен платник податків хоче слухати державне радіо? А, можливо, йому більше до вподоби комерційні радіостанції? До речі, їх у Польщі не менше, аніж у нас. Але в наших сусідів, на відміну від нас, давно сформована державна ідеологія, яка убезпечує суспільство від таких запитань і сумнівів.

—Національна радіокомпанія — це уособлення держави для мільйонів наших співвітчизників. І її, компанію, не можна «викинути» на приватизаційний аукціон, як перший-ліпший універмаг або цегельний завод. Та для того, щоби контролювати процеси в компанії, не обов'язково тримати всі акції в державних руках. Достатньо і контрольного пакету чи навіть — третини акцій, а решту — продати багатим людям. Нехай підтримують, вкладають гроші!

—Можливо, і так. Але в ідеалі. Бо якщо тепер обрати такий шлях, то розпродаж Національної радіокомпанії між кількома власниками неодмінно призведе до її загибелі. Бо кожен власник захоче використати канали насамперед для своїх комерційних справ. А все інше — для нього вторинне.

Увесь спектр інформації, який отримує наше суспільство каналами Українського радіо, насамперед позитивно впливає на психологічну стабільність суспільства, постійно підтримує її. Згадаймо, як стрепенулася-стривожилась Україна того злощасного березневого ранку 1996 року, коли через пожежу в апаратній наше радіо на дві години замовкло.

Не секрет, що наявність наших передач забезпечує й інтелектуальну перспективу держави. Протягом останніх років з'явилося нове покоління політичної еліти і певним чином — економічної. Саме через канали нашої компанії українська еліта одержує одну з найліпших можливостей для свого самовираження. І жоден недержавний канал цього не зробить, бо його це, зрештою, не цікавить. У нього пріоритет інший —бізнесовий.

А якщо до цього додати і те, що лише на державному радіо є — і залишається! — наукові, дитячі, просвітницькі передачі, на яких неможливо заробити гроші, то про яку суспільну перспективу можемо вести мову без наявності в українському ефірі державного радіо?

Жодна країна не допускає на державні канали зарубіжні радіостанції

—В ефірному просторі України з'являються нові радіокомпанії: «Гала-радіо», «Континент», «Радио «Киевские ведомости». Як складаються стосунки між ними і Національною радіокомпанією?

—Ми відчуваємо дедалі серйознішу конкуренцію з боку комерційних радіокомпаній. Щоправда, не творчу, а комерційну. Проте я ніколи не виступав і не виступлю супроти присутності недержавних радіокомпаній в українському ефірі. Бо лише за такої умови наші співвітчизники мають змогу одержувати різноманітну інформацію, мають право вибору. І, зрештою, наявність недержавних радіостанцій — це ознака цивілізованого суспільства.

Але всі радіокомпанії, незалежно від їх форм власності, повинні працювати суворо в межах чинного законодавства, як то бачимо в усьому цивілізованому світі. В Україні, до речі, сьогодні маємо справді не найгіршу законодавчу базу для роботи електронних засобів масової інформації.

Та й за всієї свободи визначати тематичні напрямки, жанри тощо, усі радіокомпанії зобов'язані завжди пам'ятати, що ми, радіожурналісти, працюємо в Україні і маємо спрямовувати свою роботу на добро і користь нашої держави.

Зрештою, в українському радіоефірі рано чи пізно утвердяться логічний баланс і логічна стабілізація. Як за напрямами мовлення, так і за тематичною палітрою. Але то має статися з обов'язковим дотриманням тих умов, про які я сказав вище.

—Чув, що ви, Володимире Петровичу, були одним з ініціаторів вимкнення радіостанції «Маяк» з українського ефіру.

—Я до того не був причетний, бо не від мене залежало: вимикати «Маяк» чи ні від наших державних радіоканалів. Та коли б і мені довелося приймати рішення з того приводу, я би поступив так само. Бо жодна країна не допускає на державні канали зарубіжні радіостанції. Не передбачено це і нашим, українським, законодавством.

Щодо можливості радіоприйому, то в українському радіоефірі присутній «Маяк». Як Польське радіо чи «Радіо Ватікан»... Отож кому найбільше до вподоби радіопередачі «Маяка», хай налаштовує на середні хвилі транзисторний приймач і слухає наших російських сусідів стільки, скільки душа забажає.

До речі, на каналах Українського радіо є щоденні культурологічні програми мовою сусідньої держави. А в регіонах — програми мовами національних меншин, які там проживають. Польської, угорської, румунської, болгарської...

—Чомусь у Києві, коли йдеться про українську діаспору, то відразу згадують Канаду, США, Великобританію, Австралію і рідше, значно рідше —Росію. А саме на східних теренах від українських кордонів проживає найбільша українська діаспора, яка сягає 5—6 мільйонів. Мабуть, вона також потребує українського слова, української пісні, звісток із батьківської сторони?

—Я давно чекав такого запитання, бо з того приводу маємо сьогодні багато спекуляцій, у тому числі і в Україні. Мовляв, чому не підписали міждержавних угод між Україною й Росією, і тоді й «Маяк» могли б слухати, і ГРТ зосталося б в Україні у повному обсязі щоденної програми. Та річ у тому, що Київ протягом останніх років пропонував Москві кілька варіантів такої угоди, але конкретної відповіді досі не отримав. А за трансляційну мережу треба платити. Причому, величезні гроші. То чи маємо моральне право класти ці витрати на плечі наших співвітчизників —платників податків?

Інша річ, що ми могли б з Російським радіо домовитися на паритетних засадах, скажімо, про обмін щотижневими годинними передачами. Для російських українців ці передачі готували б у Києві, а для українських росіян — у Москві.

До речі, у нас склалися добрі стосунки з Казахським радіо, і тепер на внутрішній мережі цієї середньоазіатської країни можна слухати передачі з Києва, підготовлені для закордону. Укладено угоду і з Тюменським радіо, тож невдовзі Західний Сибір також отримуватиме свіжу інформацію з України.

Пароль С-32 — недійсний,

або Чому немає пророка у своїй державі

Більш як двадцять років тому в Центральному науково-дослідному інституті зв'язку (Москва) розпочали на ватмані втілювати унікальний задум цифрової системи комутації. Іншими словами — конструювати автоматичну телефонну станцію, кращу за тогочасні аналоги в Японії, Америці та Європі. Є й документи, що підтверджували неперевершеність «технічного проекту ЕАТС-ЦА».

Замало не десяток літ московська розробка лежала без руху. Чи то справді не вистачило коштів, чи в колишньому Союзі просто не переймалися тим, що щільність телефонізації «на сто душ» у нас значно поступалася американській або японській. Про факси чи електронну пошту ми й гадки не мали. Але факт залишається фактом: лише на початку 1987 року «розшукати» в архіві ідею-розробку ЕАТС-ЦА наполіг Дніпровський машинобудівний завод.

У Дніпропетровську закінчили складати перший дослідний зразок цифрової станції С-32 (так вона відтоді стала називатися), коли Україна здобула незалежність. Завершили її випробування (щоправда, в сусідній державі — у Вітебську), коли тодішній Прем'єр-міністр України Леонід Кучма 4 лютого 1993 року підписав постанову «Про заходи щодо створення єдиної національної системи зв'язку». Зміст постанови сповна відповідав суті концепції: здійснити «переоблік» вітчизняних розробок і можливостей використання електронного комутаційного обладнання і цифрових систем передачі, щоб забезпечити сучасними засобами зв'язок загального і спеціального призначення. Станція С-32 вдало вписувалася у цю програму, якщо не перебирала на себе вирішальну роль.

Про це свідчить протокол технічної ради щодо впровадження С-32 в Україні, в якому першим пунктом проголошено, що «перспективна і конкурентоспроможна система С-32 має стати одним з основних типів комутаційного обладнання для України на найближчу перспективу».

У жовтні 1993-го на рівні Мінмашпрому і Мінзв'язку знову радилися щодо «визначення пріоритетних напрямів виробництва засобів зв'язку», а в грудні скликали науково-технічну нараду, щоб укласти нарешті остаточний перелік розробок «для створення єдиної національної системи зв'язку». На цифрову станцію дніпромашівців покладали неабиякі надії.

Ось так докладно на ці «наміри» посилаюся, бо опісля вітер подув зовсім в інший бік. Уже комплексна програма створення цієї самої національної системи зв'язку внесла несподівану поправку, відтіснивши розробку Дніпромашу на задвірки: «Розвиток і реконструкція телефонних мереж України здійснюватимуться на базі сучасних цифрових систем комутації 5 Е та EWSA, виробництво яких організоване на спільних підприємствах АТТ (США) і SIEMENS (Німеччина), а також вітчизняної системи С-32». Дві західні системи комутації передбачали буцімто для вилучення монополізму виробників. Чи не власних?

Дніпровський машинобудівний завод свого часу виготовляв найдосконаліші у світі електронні системи прослуховування та контролю за космічним простором і запобігання ядерно-ракетним ударам. То хіба не міг завод з таким потужним інтелектуально-кадровим потенціалом освоїти випуск найдосконаліших засобів зв'язку? Народилася україно-американо-датсько-німецька фірма «Утел», яка перетягла на себе ковдру довготривалого права на монопольне переоснащення міжнародного телефонного зв'язку в Україні. А ще згодом — і друге, з іще більшими повноваженнями, спільне підприємство «Український мобільний зв'язок» (цього разу україно-німецько-голландсько-датське). Як усе це сталося, чому і кому було вигідно, що тому-таки Дніпромашу на освоєння системи С-32 не знаходили обіцяних коштів, а ось на закупівлю імпортного обладнання відшукували неабиякий капітал? Пояснити ситуацію спромоглися б, приміром, юристи. Якби, звичайно, захотіли.

Чи не благословляли таку «інтервенцію» у центрі? А якщо так, то, може, користь від того відчутна? Вичерпну відповідь торік дав тодішній міністр зв'язку В. Єфремов. Цитуємо його доповідну урядові: «Становище з управлінням єдиною національною системою зв'язку викликає тривогу, бо останнім часом проявляється тенденція розподілу і децентралізації управління зарубіжних фірм—виробників обладнання зв'язку. Прагнучи освоїти ринок телекомунікацій України, не гребуючи будь-якими методами, вони ведуть активну роботу в регіонах... Таке становище створює негативні передумови в питаннях управління мережею зв'язку і призводить до серйозних економічних наслідків. В умовах такого підходу держава буде у повсякчасній залежності від фірм-постачальників, а імпорт обладнання негативно впливатиме на зовнішньоторговий баланс України. Інтереси і можливості вітчизняного виробника не будуть враховуватися також. В результаті цих дій Україна може одержати важко керовану мережу зв'язку, яка вимагатиме значних коштів і не зможе сповна забезпечити державні інтереси». Хіба не промовисто?!

Тим паче, що в цей час спеціалісти Мінмашпрому та Мінзв'язку ще втішаються, що «С-32 посідає провідне місце серед новітніх у світовій практиці наукових розробок». І погоджуються, що «створення власної української комутаційної системи, такої як С-32, дасть змогу розвивати місцеві телефонні мережі на базі української техніки світового рівня, експортувати її за кордон у країни СНД та третього світу, що додасть науково-технічного престижу вітчизняній промисловості». Усе це — цитати з офіційних джерел.

Нехтування зусиль Дніпромашу, який самотужки продовжував освоювати цифрову станцію, змонтувавши у Запоріжжі її другий дослідний зразок, вилилося нарешті і у відвертий спротив. Спочатку (27 грудня минулого року) з Мінзв'язку до Мінмашпрому надсилають стриманого і люб'язного листа, в якому бідкаються про «ряд суттєвих обмежень функціональних можливостей С-32». І коли конструкторське бюро «Дніпровське» усі звинувачення аргументовано відхиляє, перший заступник міністра Мінзв'язку Ю. Соловйов 19 лютого цього року надсилає відписку: «Міністерство зв'язку пропонує для підтвердження функціональних та якісних можливостей вітчизняної станції С-32 встановити її в центральному офісі Мінмашпрому замість закупленої імпортної німецької станції EWSA ємкістю 500 номерів, а також замінити обладнання відомчої АТС К-100/2000 Дніпровського машинобудівного заводу на вітчизняне цим заводом обладнання С-32... Подивимося, мовляв, що вийде і якої заспіваєте.

Що це, інстинкт самозахисту? Чи навмисна компрометація розробки?

А нам залишається лише нагадати, з чого все починалося. Точніше, про те, що розробка має авторів і в сусідній державі — у Росії. Там її також вважають вітчизняним надбанням і навіть інтелектуальною співвласністю. Чули, напевне, про програму Президента Росії Бориса Єльцина «Народний телефон»? Він оголосив, що побудова демократії в його державі — це плюс і суцільна телефонізація країни. Ми маємо копії низки документів Мінзв'язку Російської Федерації, в яких однозначно вказується, що нас виручать тільки «вітчизняні цифрові системи комутації». І уточнюється: «виробництво обладнання С-32, центрів експлуатації і ремонтів, а також цифрових телефонних апаратів освоєно у виробничому об'єднанні «Дніпровський машинобудівний завод» (Дніпропетровськ, Україна)».

Генеральний директор Дніпромашу Михайло Фількин несподівано порадував оптимізмом: «З'явилася надія, що наше дітище реалізується у рідних пенатах».

З'ясовується, новий міністр зв'язку України Дмитро Ходолій подивився на перебіг подій як на справу, котру мусимо здійснити, щоб не потрапити ні до кого в залежність. Дмитро Андрійович заявив, що С-32 — це наша станція і наша честь.

Підписано відповідні документи, і ми тепер дістали змогу працювати на те, щоб С-32 виправдала усі наші надії та сподівання.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Національні поштові марки

У каталогах найвідоміших філателістичних фірм світу (поява вітчизняного каталогу очікується найближчим часом) нашу державу представлено поштовими марками Української Народної Республіки, Української Радянської Соціалістичної Республіки та сучасної України.

У 1918 р. з проголошенням УНР для розв'язання проблеми франкування листів поштові відомства на місцях зробили численні надруківки тризубів на марках Російської імперії. Потім з'явилися кілька десятків державних марок Української Народної Республіки та Західної Української Народної Республіки. Більша частина цих марок не встигла потрапити в обіг, але всі вони не лише документально зафіксували важливий історичний етап, а є і художніми шедеврами-мініатюрами. Так, над створенням перших п'яти марок працювали талановиті художники Г. Нарбут та А. Середа. На них зображено символіку України, цікаві орнаменти, селянина із косою та алегорію «Молода Україна» —дівоча голівка у вінку. Ця алегорія Г. Нарбута прикрашає також банкноту в 500 гривень УНР, а в наш час її було використано під час друкування перших стандартних (загальновживаних) марок. У серії з 14 марок поряд із зображенням Б. Хмельницького, І. Мазепи, Т. Шевченка, С. Петлюри показано дівчину в українському національному вбранні із прапором у руці, хату, вітряк, козацьку чайку, чумаків та ін.

Після того, як владу захопили більшовики, якийсь час тривала гра в «незалежну Україну», про що свідчать чотири марки 1923 р. Української Соціалістичної Радянської Республіки «Допомога голодуючим». Це були перші й останні «соціалістичні» марки, підготовлені й видані без відома Москви.

Майже через 70 років — 1 березня 1992 року — знову з'являються наші національні марки: «500 років українського козацтва» та «100-річчя першопоселення українців у Канаді». Після того вийшло більш як сто марок. Розмаїття тем велике і поступово наближається до країн з багатовіковою історією. Є марки та блоки, присвячені символіці, незалежності, державним подіям, видатним особам (від Т. Шевченка до І. Мазепи та невідомого в Україні до останнього часу І. Пулюя), супутнику «Січ І», антарктичній експедиції, мистецтву, спорту, фауні, флорі тощо.

Розглядаючи ще не велику хронологічну колекцію марок, можна вже тепер багато бачити про Україну, мініатюрні папірці при цьому викликають почуття власної гідності.

Та є марки, які неприємно дивують. Незважаючи на навали, пограбування, вандалізм, пожежі і т. ін., в нас збереглося безліч ікон-шедеврів. Але на марці, присвяченій фонду милосердя і здоров'я України зобразили чомусь Богоматір за мотивами одного з маловідомих малюнків А. Дюрера. А на марці «Декларація прав людини» показане сільське весілля в Австрії (!) минулого століття. Що, в Україні немає своїх весільних обрядів? Питання риторичне. А поява такої марки пояснюється тим, що, скориставшися недосвідченістю молодої держави та її вимушеним баженням друкувати свої марки якнайдешевше, Україні було запропоновано, не без участі діаспори, вигідні умови в Австрії. А під час реалізації домовленостей з нами повелися як з колонією, про що і свідчить зображення весілля іншої держави на українській марці. І тут потрібно віддати належне Міністерству зв'язку, яке вчасно припинило співпрацю з австрійською державною друкарнею та іншими фірмами. Інакше нас чекала доля Білорусі, яка в справі видання поштових марок потрапила в кабальну залежність від західних фірм.

Особливі думки викликають марки, присвячені двом нерадісним історичним подіям: «Шістдесята річниця голодомору в Україні» та п'ять тріумфально-святкових знаків про другу світову війну.

Не всі марки вдалі і з художньої точки зору. Так, наприклад, великому Кобзареві присвячували марки УНР, УРСР і СРСР. Усіх їх виконано на високому рівні, чого, на жаль, не можна сказати про сучасну марку, як і про мініатюри з портретами І. Франка, Лесі Українки, І. Котляревського. Найнеприємніше те, що кількість низькохудожніх марок збільшується.

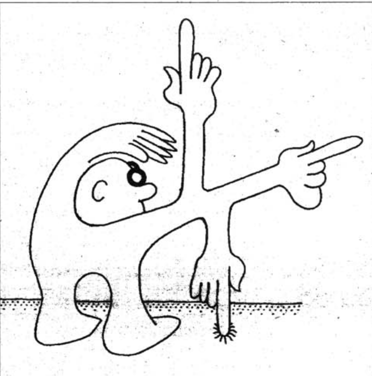

Докладно про марки, конверти, спецпогашення та інше можна довідатися із журналу «Пошта і філателія України», який з кожним числом стає дедалі цікавіший.

Слід сказати, що «Укрпошта», Міністерство зв'язку, плануючи, випускаючи та розповсюджуючи марки, наслідують Москву і тому розраховують лише на філателістів із тугим гаманцем. Наклади марок, як наприклад «5-та річниця незалежності України», «Січ І», «Літакобудування в Україні», «Іван Піддубний» та інші, становлять 0,2 — 0,3 мільйона. Такі тиражі, як правило, мають країни з малою кількістю населення та незначним листуванням. А європейські країни з населенням, як в Україні, випускають марки накладами в десятки і сотні разів більшими. Тож і не дивно, що, займаючись уже майже п'ять років емісією та реалізацією поштово-філателістичних матеріалів, «Укрпошта» до цього часу не має коштів, щоб вчасно викуповувати замовлену нею готову продукцію. Через це, наприклад, марки «Миклухо-Маклай», «Собори України» та ін. лежать місяцями на складах друкарні.

Орієнтація чиновників на вузьке коло колекціонерів, дії, що призводять до зменшення їх кількості, —безперспективна і малоприбуткова справа. Листи в нас франкуються, зазвичай, лише стандартними марками, і цим втрачається реклама тематичних марок як товару. Крім цього, не використовується виховний потенціал на користь людини та держави, закладений у поштових мініатюрах, не зміцнюється філателістичний авторитет України серед країн світу. За винятком широковживаних, марки не надсилають до сільських відділень зв'язку. Тому велика частина населення великої держави, і передовсім діти, навіть і гадки не мають про існування невеликого, але чудового світу художніх мініатюр. А в європейських країнах він доступний кожному громадянинові і для багатьох з них є предметом цікавого корисного захоплення.

Валерій ЧЕРЕДНИЧЕНКО, член Асоціації філателістів України.

Аукціони

Коли торг доречний

Перші торги відбулися на Донецькій фондовій біржі, де Фонд держмайна виставив пакети акцій п'яти підприємств області: відкритих акціонерних товариств «Эластомер», «Донецький електромеханічний завод», «Фітофарм», «Магма» і «Донбассантехмонтаж». Донецька фондова —єдина регіональна біржа України. Серед її засновників — найбільші інвестиційні компанії та фінансові установи Донбасу.

Новорічні подарунки для нових українців

Після тимчасового спаду аукціонної активності столиці, зумовленого тим, що на листопадові відкриті торги потрапили об'єкти комунальної власності міста, які вже були добре відомі бізнесменам з попередніх торгів, можна сподіватися на підвищення інтересу до конкурентної малої приватизації.

Організатори приватизаційного аукціону, призначеного на 30 грудня, підготували для підприємців передноворічний сюрприз: усі 13 об'єктів уперше запропоновані до продажу.

Це — Київське управління виробничо-технологічного ресурсозабезпечення, державне підприємство «Київський центр технологічного обслуговування металообробного устаткування з програмним управлінням», кінотеатр «Молодіжний», а також незавершені будови універмагу «Троєщина», блока соціально-культурного призначення міжрайонної оптової бази, Київського дослідно-експериментального заводу «Харчомаш». Представництва ФДМУ Московського та Жовтневого районів столиці пропонують до продажу три окремі двоповерхові будівлі. Підприємці також матимуть шанс придбати на відкритих торгах приміщення магазину в Шевченківському районі та перукарні у Дніпровському районі.

Діапазон стартових цін аукціонних лотів задовольнить інтереси покупців з різними бізнесовими можливостями: найдешевший лот оцінено в 2243, а найдорожчий — у 800 тисяч гривень. Половина об'єктів малої приватизації продається у цілковиту власність з майном та приміщенням. Отже, організатори аукціону сподіваються, що запропоновані до продажу об'єкти знайдуть ефективних власників.

«Родину» продали недорого

Всього за 72 тисячі гривень придбала приміщення колишнього кінотеатру «Родина» в Євпаторії невідома молода дама. На останньому міському аукціоні з продажу комунального майна було реалізовано 3 об'єкти.

Всього з початку року в цьому курортному місті приватизовано 37 об'єктів комунальної власності. Євпаторія отримала з цього 325 тисяч гривень.

Мала приватизація

... І місцеві бюджети заробили

У листопаді за сприяння консультантів проекту «Мала приватизація в Україні» Міжнародної фінансової корпорації відкриті торги відбулися у шести обласних та 14 районних центрах і містечках. На 22 приватизаційних аукціонах нових власників знайшли 60 об'єктів комунальної та загальнодержавної власності, від продажу яких до місцевих бюджетів надійде 2 мільйони гривень.

Потрібен реальний власник

БЕЗ НЬОГО великі об'єкти ще довго виситимуть важким тягарем на шиї держави й самих людей.

Мала приватизація в Закарпатті майже закінчилась. За її показниками область на третьому місці в Україні після львів'ян та одеситів. На жаль, цього не скажеш про приватизацію великих об'єктів. Цьогорічне завдання виконане лише на 54 відсотки: у регіоні за 10 місяців спромоглися викупити загалом тільки 34 підприємства. 10 з них — у Мукачевому, єдиному місті, де доведені норми реалізовані на 80 відсотків. Але питання в іншому: як працюють ці колективи? Чи допомогла зміна форми власності вибратися зі скрути?

— Там, де підібралась хороша команда управлінців, —вважає мер Мукачевого Василь Ільтьо,— і результати не забарилися. Приміром, на лижній та кондитерській фабриках, трикотажному об'єднанні «Мрія», у фірмі «Едельвейс». А от колишня трикотажна фабрика «Ілона», «Біндустрія», ряд інших приватизованих підприємств, як і численні державні, «лежать на дні» в очікуванні кращих часів.

Нинішній механізм приватизації не стимулює ні керівництво ВАТ, ні виробника до ефективної роботи. Викуплені здебільшого за майнові сертифікати заводи не отримали реального власника — навпаки, розпорошили його, і ми одержали новітні колгоспи, тільки промислові, де ніби дещо твоє, а насправді нічиє, як і колись, нічиє. «Доклали руку» до провалу великої приватизації різні трасти, які за безцінь скуповували ваучери, а насправді майбутні акції, аби потім перепродувати їх, одержуючи солідний «навар». Це мала робити держава, реалізуючи відтак контрольний пакет достойному керівникові, котрий, як реальний власник, узявся б піднімати «своє» підприємство з колін. Сьогодні врятувати велику приватизацію може конкретний хазяїн. Для цього Кабміном запропоновано проводити на місцях інвестиційні конкурси, причому в основному серед вітчизняних фірм, банків, компаній тощо, які б давали за об'єкти не папірці, а реальні гроші. Тоді процес обов'язково зрушив би з місця. Але тут своє слово має сказати Верховна Рада. Планується конвертація цінних паперів, що також може позитивно вплинути на хід великої приватизації. Але знову питання: коли це буде?

На думку фахівців, ефективніше слід застосовувати до нерентабельних підприємств закон про банкрутство. Для «доходяг» теж потрібно знаходити потенційного власника. Але, як правило, перші опираються такому розвитку подій. Можлива й реструктуризація подібних об'єктів — вичленити з них перспективні структури, які б могли діяти самостійно, а решту продати чи віддати за борги. Так, Мукачівський міськвиконком порушив у арбітражному суді 22 такі справи. Але процес цей досить затяжний — дорогоцінний час втрачається.

— Дорого коштуватиме нам і зволікання з проведенням інвестиційних конкурсів, — вважає начальник регіонального відділення Фонду держмайна в Закарпатській області Володимир Шкоба. — І слушну мить прогавимо, і потенційних покупців відлякаємо.

Стримуючим фактором є відсутність гарантій інвестору, зокрема у вигляді конкретної застави. Нею могла б виступати земля. Але якогось механізму запровадження саме такого підходу немає.

Нема його і в законі про банкрутство, яким не передбачено належних соціальних гарантій людям, котрі за лічені хвилини можуть опинитися на вулиці без засобів до існування. Тому і гальмується більш широке впровадження закону. Доцільно також розробити різні схеми оголошення банкрутом малих і великих підприємств (зараз вони однакові). Адже це далеко не одне і те саме.

Серйозним бичем для приватизованих підприємств є відсутність державної підтримки. Викупили завод чи фабрику — і дійте на власний страх та ризик. У цивілізованих країнах усе поіншому. Там держава низкою пільг підтримує на перших порах нових власників, допомагає ставати на ноги. Ми ж навпаки, ще й б'ємо п[о] цих ногах. За таких підходів наші підприємства ще довго лежатимуть без руху. Важким тягарем на шиї держави й самих людей.

Микола ГОРВАТ
Закарпатська область.

Європа ходить у наших костюмах

НЕЩОДАВНО з одним буковинським політиком стався конфуз. Він полюбляє модно одягатися і носить лише закордонні речі. Під час ділової поїздки до Італії придбав елегантного піджака і вирішив похизуватися перед сусідкою роботою італійських кравців. Жінка (професійна швачка) посоромила маленьким ярличком на піджаку, бо його було виготовлено не в Італії, а в Чернівцях, в акціонерному товаристві «Трембіта».

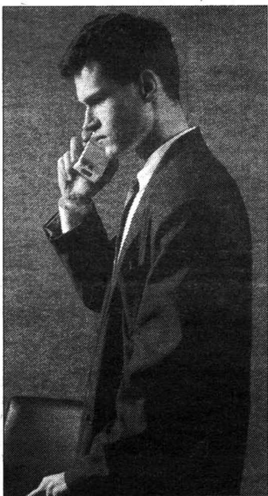
Досвід

Чоловічі костюми та пальта з маркою цього підприємства не соромляться носити навіть зарубіжні дипломати. Нещодавно сам бачив, як вони розкуповували їх на виставці, влаштованій буковинськими швейниками на честь приїзду до Чернівців учасників міжнародного трейд-клубу. Після цього вернісажу я попросив голову правління АТ «Трембіта» пані Стеллу Станкевич пояснити, як маловідоме колись підприємство встигло так швидко «прорубати вікно в Європу».

—Ми не прогаяли перехідного моменту, коли довелося переводити своє виробництво на ринкові рейки. Пам'ятаєте, як тоді деякі директори майже в унісон ридали за розірваними зв'язками з Росією? Дехто добалакувався до того, що через це нас чекає цілковитий економічний крах. Слава Богу, Буковина розташована «під вікнами Європи», і звідси добре видно, з ким можна мати справу. В 1992 році ми чітко визначилися, що наш порятунок у співпраці з зарубіжними «китами» легкої промисловості. Першого партнера «Трембіта» знайшла в Італії. Він дав нам одразу зрозуміти, що стратегія наших стосунків формуватиметься під його диктовку. І ми на той час змушені були з цим змиритися.

З італійцями створили спільне підприємство «Конфтрем». Згідно з домовленістю партнер привіз у Чернівці найновіше швейне обладнання, послав своїх фахівців, щоб вони навчали працювати на ньому наших людей. Навіть я, голова правління, сіла тоді за парту.

Пошити костюм для італійського споживача не так просто, як це комусь здається. В цій країні панують суворі канони в чоловічій моді. Піджаки тут носять приталеного типу, без зайвих накладних деталей. Але наші люди довели, що вони не

гірші кравці, ніж римляни чи венеціанці.

Ось уже чотири роки наша продукція вільно конкурує на італійському ринку. За цей період не було жодного випадку, щоб наш партнер забракував хоча б одну партію костюмів.

Віднедавна «Трембіта» почала працювати й на німецький ринок. Щоправда, з новим партнером стосунки дещо простіші, ніж з італійцями, бо німці більш «демократичні» в моді і носять костюми вільного покрою. Та це аж ніяк не означає, що в них нижчі вимоги до якості.

Шиємо ми не лише добре, а й багато. Щомісяця з наших конвеєрів сходить понад 100 тисяч костюмів. Щодня в нас у роботі по 50—60 різних моделей. Про таке за ч[ас] існування СРСР не могли і мріяти. По кілька років йшло тоді на впровадження у виробництво тієї чи іншої новинки. Тепер термін «валовий показник» назавжди зник із нашого лексикону. Беремо не валом, а великою кількістю моделей.

—«Трембіта»— акціонерне товариство відкритого типу, в ваше підприємство вклали кошти й майнові сертифікати чимало сторонніх людей. Чи мають вони вже дивіденди?

—Так. Але то ще не дуже великі гроші. Ми свідомо не піднімаємо дивідендну планку. Зароблені кошти вкладаємо здебільшого в розвиток виробництва. Адже переконані: не переозброїшся сьогодні — опинишся на узбіччі прогресу завтра. Але акціонерам ми полегшуємо життя пільгами. Кожен з них має право скористатися, наприклад, безпроцентними кредитами.

—На багатьох підприємствах області, щоб хоч якось вижити, пускають «з молотка» об'єкти соціальної сфери. А у вас їх прибуває.

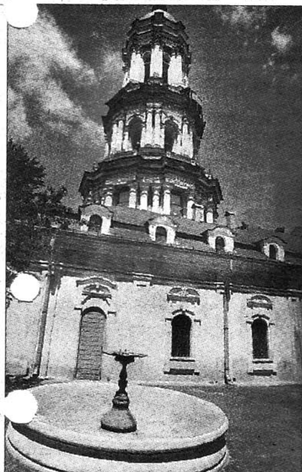
—Ми виробили свою чітку політику: кожна вільна гривня йде на утримання та будівництво мережі побутових закладів. Нещодавно, приміром, спорудили розкішну зону відпочинку на Чорноморському узбережжі, відкрили на підприємстві продовольчий магазин, бар для проведення урочистих подій і сімейних свят. Маємо кращий у місті дитсадок. Не забуваємо і про своїх підшефних — вихованців школи інтернату №2. Пошили костюми його випускникам, надали чимало коштів для побутових потреб.

Розмову вів Василь БАБУХ.

Києво-Печерська лавра:

хто допоможе розрубати гордіїв вузол?

ЗГАДУЮЧИ хресний хід православної церкви, що відбувся на початку листопада, до адміністрації Президента з вимогою віддати Печерську лавру чоловічому монастирю, роздумуєш про сутність нашої церкви. Іноді здається, що традиційна церква в Україні зраджує своїй первинній лінії: служити носієм добра, світла і злагоди в суспільстві, об'єднуючи людські душі під символом єдиної віри в єдиного Бога. Так, відбувається підміна, коли забувають 10 Божих Заповідей, десь губиться проповідь любові до ближнього, мудрості, терпимості, виваженості — й усе це починають підпорядковувати політичним амбіціям, жадобі до влади, поділу майна. І йдуть у хід віруючі. Чи то до Президента, чи проти своїх односельців, які мають нещастя належати до іншої конфесії. Тоді не згадують про Бога, про ту духовну основу, яка єднає всіх нас. Проста віруюча людина перетворюється на слугу й заручника великого церковного механізму. І тоді предметами великої політики стають святі місця, такі, як Києво-Печерська лавра, проблема статусу якої — одна з найактуальніших на сьогодні.

ОТЖЕ, що таке Києво-Печерська лавра: монастир, музей чи щось більше? Відповідь можна пошукати в історії. З часів заснування Києво-Печерської лаври, зафіксованої в «Повісті Временних Літ», пройшло вже більш як 900 років. Монастир, до заснування якого причетний перший український митрополит Іларіон, ріс, розбудовувався, знав часи розквіту й часи занепаду. Була доба козацького бароко й страшні пожежі, були розорення й руйнування під час війн та часи поступового відродження з попелу. І тепер, наприкінці XX сторіччя, Києво-Печерська лавра стала чи не головним символом віри українського народу, місцем, яке корінить свої духовні традиції в Київській Русі. Вона стала культурним містком, що єднає багато поколінь українців, доносячи до нас імена Антонія та Феодосія Печерських, іконописця Аліпія, лікаря Агапіта, митрополита Петра Могили, гетьмана Івана Мазепи.

Для українського народу Києво-Печерська лавра стала не просто монастирем, а пам'яткою культури світового рівня, виразом національного духу, як Собор Паризької Богоматері для французів чи Собор св. Петра для італійців. Недаремно 14-ю сесією міжурядового комітету ЮНЕСКО архітектурний ансамбль лаври внесено до списку пам'яток всесвітньої спадщини. Тоді ж уряд України підписав відповідну конвенцію, за якою відповідальність та обов'язок забезпечення охорони, популяризація й передачу спадщини прийдешнім поколінням покладено на державу. А 13 березня 1996 року Указом Президента України Л. Кучми заповіднику надано статус національного як унікальній пам'ятці української архітектури.

Трохи раніше, 1988 року, на хвилі національного відродження, щоб продовжити давні духовні традиції Києво-Печерської лаври, в ім'я історичної справедливості, на території Нижньої лаври відновлено чоловічий монастир. Ось так зароджувався «любовний трикутник», на різних кінцях якого постали музейне об'єднання «Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник», Свято-Успенська Києво-Печерська лавра (монастир) та держава.

Логічне запитання, яке виникає до владних структур: чому Нижні печери було передано церкві саме Московського патріархату? Адже Печерська лавра — пам'ятка не інтернаціональної культури, а української. Всі храми споруджено й оздоблено за кошти нашого народу, українських меценатів. До того ж, середина XI сторіччя — час зародження монастиря — про саме існування міста Москви, не кажучи вже про церкву Московського патріархату, не було й мови. Відповідь на поставлене запитання треба шукати в тих владних колах, які «милостиво дозволили» поховати патріарха Володимира під асфальтом площі Богдана Хмельницького, поза мурами Софії Київської, аргументуючи це тим, що Софійський собор — державний заповідник, охороняється законом, тому будь-які нові поховання на цій території без достатнього наукового обгрунтування неможливі.

Водночас на території Києво-Печерської лаври, яка є таким самим державним заповідником, керівництво монастиря постійно порушує чинне законодавство про охорону пам'яток історії та культури. Влада закриває на це очі, хоча відповідальність за збереження цієї національної пам'ятки покладено саме на державу. Маємо вже втрати. Безконтрольні реставраційні роботи призвели до того, що знищено фрагменти живопису XVIII сторіччя в пам'ятці архітектури — церкви Різдва Богородиці, знесено корпус № 63 (кам'яний будинок з номерами для прочан). Після реставрації Аннозачатіївської церкви тут зникли розписи XIX ст. У січні 1996 р. у Хрестовоздвиженській церкві з порушенням усіх існуючих норм перезолочено іконостас та знято й вивезено чавунні плити підлоги XVIII ст., а нова підлога з каменю, на думку наукових експертів, не відповідає загальному стилю й архітектурі споруди. У липні цього року під час проведення самовільних робіт з прокладання електропроводки в Трапезній церкві було по-варварськи пошкоджено живопис храму, виконаний у XIX ст. групою українських художників — Г. Поповичем, І. Іжакевичем, А. Лаковим. Шматки тиньку з живописом були підібрані у купі будівельного сміття. Монастир протягом багатьох років відмовляється повернути фрагменти монументального живопису, що були зняті під час реставрації, в інтер'єр Зачатіївської церкви, оскільки іконопис не відповідає естетичним канонам церкви Московського патріархату. Самовільно, без узгодження з відповідними інстанціями, освоюють територію Нижньої лаври, прокладають інженерні комунікації. Та це все чомусь вперто не хочуть помічати владні «верхи».

І ось у жовтні цього року з'являється доручення Президента про передачу в користування Української православної церкви Московського патріархату деяких корпусів Верхньої лаври та церкви Всіх Святих, церкви Спаса на Берестові й Троїцької Надбрамної церкви. Цей документ, що так збурив українську громадськість, зрештою скасували. Адже він фактично зліквідовував національний музей, його екскурсійне бюро, припиняв наукові дослідження, що їх ведуть працівники заповідника.

Доручення Президента ще більше загострило стосунки між музейним об'єднанням та монастирем, які, аналізуючи різні документи, важко назвати добросусідськими. Так, 1996 року на території заповідника без погодження з дирекцією монастир створив відділ церковних відносин, один з напрямків діяльності якого — незалежне від музею проведення екскурсій по території монастиря. Досвід науковців, екскурсоводів з великим стажем роботи, які досконало знають свою справу, виявився непотрібним монастиреві. В листі від 19 вересня 1996 р. до директора історико-культурного заповідника «Києво-Печерська лавра» пана С. Кролівця намісник Свято-Успенської Києво-Печерської лаври архімандрит Павло зауважує, що екскурсійне обслуговування населення штатними екскурсоводами музею на території діючого монастиря він визнає недоцільним.

Ще одна грань конфлікту — територіальна. За станом на 1.10.1996 р. 26% загальної площі споруд Києво-Печерської лаври належить безпосередньо національному заповіднику, у користуванні Української православної церкви перебуває майже 18,6% від загальної площі споруд і близько 40% загальної території заповідника. До того ж, усі культові споруди Верхньої лаври використовуються православними служителями церкви за своїм прямим призначенням — для богослужінь та обрядів за обопільною мирною згодою. Це згадувані в президентському дорученні Всіхсвятська церква, Троїцька Надбрамна церква, Велика лаврська дзвіниця, Трапезна церква (служба в ній відбувається регулярно в середу, суботу та неділю). Монастирю ж потрібне узаконене володіння цими спорудами. І хоча, за статтею 35-ю Конституції України, церква та релігійні організації відокремлені від держави, в намаганнях влади розрубати гордіїв вузол проблем, пов'язаних із релігією, перерозподілом церковного майна, діяльністю релігійних організацій, проглядає виразна державна політика промосковської орієнтації. Можливо, це і є одна з тих причин, той камінь, об який ми постійно спотикаємося, намагаючись виробити єдину, спільну для всього українського народу національну віру.

Та вернімося до нашого запитання, винесеного в заголовок статті. Києво-Печерська лавра — заповідник національного масштабу. І збереженням культурних цінностей повинна опікуватися держава через керівництво Києво-Печерського заповідника як державного закладу. Має відбуватися контроль за господарською діяльністю, яку проводить монастир. Тобто, потрібно віддати Богові Боже, а кесарю —кесареве. Ченцям потрібно надати умови для духовної праці, для відродження, плекання та поширення Віри, Надії, Любові та матері їх Софії в нашому духовно здичавілому суспільстві. А музею-заповіднику потрібно дати змогу вести науково-дослідницьку роботу (в галузі історії, археології, архітектури), здійснювати контроль за дотриманням законності у справі збереження архітектурно-історичного середовища, проводити екскурсії. Влада має створити законодавчу базу, яка б дала змогу уникнути конфліктів і релігійних протистоянь.

Тож слід намагатися розплутати міцний вузол проблем, пов'язаних із Києво-Печерською лаврою, а не рубати з плеча. Вирішуючи цю справу, варто прислухатися до пропозицій працівників Києво-Печерського заповідника, що звертаються до парламентської Комісії з питань культури і духовності з проханням розробити законодавчий акт, який би сприяв співіснуванню Києво-Печерського заповідника й чоловічого монастиря на території Лаври. У документі мають знайти відображення:

1. Указ Президента України від 13 березня 1996 р. про надання Києво-Печерському заповіднику статусу національного;

2. Запровадження санкцій щодо монастиря у випадках порушення законодавства про збереження пам'яток архітектури, якими користується монастир;

3. Право відвідувачів Києво-Печерського заповідника на огляд Нижньої території та печер;

4. Невтручання заповідника у релігійні справи монастиря та дотримання правил відвідування печер туристами;

5. Невтручання монастиря у наукову, експозиційну та екскурсійну діяльність заповідника.

То що вирішить влада? Почекаємо?

Ярослава ДЗИРА.

Спорт

«Динамо» — дітям-інвалідам Чорнобиля

До Дня захисту інвалідів благодійницьку акцію провело спільне українсько-американське підприємство «Динамо-Атлантик» — один із співакціонерів футбольного клубу «Динамо» (Київ).

— Ми були приємно вражені тим, що керівники «Динамо-Атлантика» Ігор Михайлович Суркіс та Матвій Борисович Заміховський відгукнулися на наше прохання не роздумуючи, — розповідає голова фонду «Діти-інваліди Чорнобиля» Тетяна Клочко. — Й отримали матеріальну допомогу не лише троє дітей з Шевченківського району, за котрих ми власне просили, а всі діти-інваліди Чорнобиля, які проживають у Києві.

— Тетяно Анатоліївно, що являє собою ваш Фонд?

— Він об'єднує 86 дітей-інвалідів із найхарактернішою хворобою — пухлиною щитовидної залози та іншими, пов'язаними з наслідками чорнобильської катастрофи. Це інваліди здебільшого I і II груп, до 80 відсотків яких непрацездатні, інваліди з дитинства. А пенсії мізерні... Хотіла б звернути вашу увагу і на такий факт: коли йдеться про благодійницькі заходи щодо дітей Чорнобиля, то це, на жаль, не стосується дітей-інвалідів, яких, приміром, не направляють на оздоровлення за кордон.

— Яка ж головна причина?

— Очевидно, на перешкоді стає страховка за інвалідність, яку необхідно сплачувати перед виїздом, а це — значні кошти. Щоправда, діти-інваліди, які пройшли лікування радіойодом в інституті ендокринології, мають змогу потім пройти реабілітацію у Швеції. Але це щорічно чотири групи по 30 дітей з окресленою віковою категорією. Зрозуміло, йдеться не про Київ, а про всю Україну, в якій інвалідність внаслідок аварії на ЧАЕС отримали близько 800 дітей.

— Чим же конкретно допомогло київським дітям-інвалідам Чорнобиля підприємство «Динамо-Атлантик»?

— Усіх дівчат одягли у красиві зимові куртки, а хлопцям перепали фірмові спортивні костюми. А ще — футболки, білизна. Дорогі подарунки, як на нинішній час. Але ж не лише у грошах справа, яких, до речі, на нашому рахунку лише 4 гривні 76 копійок, а в увазі до дітей. Тому прохання до газети надрукувати листа-подяку, надісланого фондом «Діти-інваліди Чорнобиля» на адресу спільного підприємства «Динамо-Атлантик»: «Ми, батьки дітей-інвалідів Чорнобиля, щиро вдячні вам за доброту, людяність, безкорисливість і турботу. Дай, Боже, вам міцного здоров'я, щастя, успіхів у вашій благородній справі. Велике вам спасибі за розуміння наших труднощів і проблем».

Як вдалося уточнити у комерційному центрі «Динамо-Атлантик», його колектив виявив бажання взяти київських дітей-інвалідів Чорнобиля під постійну опіку. Хороший приклад для наслідування. Особливо напередодні різдвяних та новорічних свят.

Олександр СЕРДЮК.

Футбол

Міста і строки визначено

Володар Кубка європейських чемпіонів 1997 року визначиться у фінальному матчі, котрий відбудеться 28 травня на Олімпійському стадіоні в Мюнхені. А переможець турніру Кубка кубків стане відомий 14 травня в Роттердамі. Так вирішив виконком УЕФА на своєму засіданні в іспанському місті Тенеріфе.

Цікаво, що Мюнхен уже двічі приймав фінальні матчі Кубка чемпіонів. 1979 року на цій чудовій арені англійський клуб «Ноттінгем Форест» обіграв шведський «Мальме» (1:0), а 1993 року французький «Олімпік» з Марселя з таким самим рахунком узяв гору над італійським «Міланом». П'ять клубів отримали Кубок кубків у Роттердамі: 1963 рік — «Тоттенхем Хотспур» (Англія), 1968 — «Мілан» (Італія), 1974 — «Магдебург» (НДР), 1985 — «Евертон» (Англія), 1991 — «Манчестер Юнайтед» (Англія).

Інформація про другий випуск акцій у зв'язку зі збільшенням номінальної вартості акції

відкритого акціонерного товариства «Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів»

I. Характеристика емітента

1.1. Відкрите акціонерне товариство «Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів» (далі АТ «Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів»).

1.2. Місцезнаходження: Україна, 255045, Київська область, Броварський р-н, смт Калита. Тел.: 5-02-91, 91-7-87.

1.3. АТ «Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів» створено в процесі приватизації майна орендного підприємства Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів. Зареєстровано Броварською районною державною адміністрацією Київської області, державний реєстраційний № 212-599 АК (свідоцтво № 593 від 14.06.1994 р.).

1.4. Облікова чисельність працівників — 288 чол.

загальна площа земельної ділянки — 5,42 га.

1.5. Випуск цінних паперів зареєстровано фінансовим управлінням Київської обласної державної адміністрації (свідоцтво № 25/1-94 від 21.06.1994 р.).

II. Предмет діяльності

Виробництво комбікормів і преміксів, здійснення виробничих, будівельних, транспортно-експедиційних, посередницьких торговельних і рекламних послуг підприємствам і організаціям, кооперативам, установам і населенню, зовнішньо-економічна діяльність, будь-яка інша діяльність, що відповідає цілям і завданням товариства, чинному законодавству.

III. Фінансовий стан

3.1. Балансовий прибуток за 1995 рік — 1942990 грн.

Обсяг реалізованої продукції за 1995 рік — 12021630 грн.

Дебіторська заборгованість на 1.01.1996 року —1845570 грн.

Кредиторська заборгованість на 1.01.1996 року —2042940 грн.

Валюта балансу за станом на 1.10.1996 року — 19863000 грн.

3.2. Простроченої заборгованості кредиторам та по оплатах до бюджету на момент прийняття рішення про збільшення номіналу акцій АТ «Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів» не має.

Результати фінансової діяльності, достовірність бухгалтерського балансу та звіту за 1994 рік, перевірено аудиторською фірмою «Аудит-консульт» (ліцензія № 000163), за 1995 рік —аудиторською фірмою «Ромі-ран» (ліцензія № 000793).

IV. Дані про емісію акцій

4.1. Рішення про збільшення статутного фонду шляхом збільшення номінальної вартості акцій прийняте на Загальних зборах акціонерів 11 жовтня 1996 року (протокол № 4).

4.2. На момент прийняття рішення про збільшення номінальної вартості акцій повністю сплачений статутний фонд становив 206224 грн. 50 коп. Випуск простих іменних акцій першої емісії становив 824898 шт. за ціною 25 коп. на загальну суму 206224 грн. 50 коп. Всі акції першої емісії реалізовано і сплачено фізичними особами за ціною, не нижчою від номінальної вартості.

4.3. АТ «Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів» відповідно до «Порядку збільшення статутного фонду акціонерного товариства у зв'язку з індексацією основних фондів», затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 140 від 30 червня 1995 року збільшує статутний фонд до 12587943 грн. 48 коп. шляхом збільшення номінальної вартості акцій. Сума індексації основних фондів за станом на 1.01.1995 року, зменшена на суму індексації зносу, становить 1584974 грн. 44 коп. Сума індексації основних фондів за станом на 1.04. 1996 року, зменшена на суму індексації зносу, становить 10796952 грн. 36 коп. Новий розмір статутного фонду відповідає сумі індексації балансової вартості основних фондів АТ «Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів», зменшений на суму індексації зносу по них.

4.4. Загальний обсяг емісії становить 12 587 943 грн. 48 коп. При цьому здійснюється випуск простих іменних акцій номінальною вартістю 15 грн. 26 коп. кожна. Привілейовані акції не випускаються. Переваги і пільги засновникам не передбачені.

4.5. Число серій акцій — одна «Б— 002». порядкові номери акцій від 000001 до 824898 включно. Акціонер одержує сертифікат акцій цієї ж серії відповідно до кількості простих іменних акцій.

4.6. Обмін акцій попереднього випуску здійснюють не раніш як через 30 днів після опублікування інформації про випуск акцій нової номінальної вартості за адресою: Україна, 255045. Київська область, Броварський райо смт Калита, з 8-ї до 12-ї години щоденно, крім п'ятниці, суботи та неділі. Тел. для довідок: 5-02-91, 91-7-87.

4.7. Акції попереднього випуску обмінюють на акції нової номінальної вартості відповідно до кількості акцій, якими володіє акціонер. Обмеження терміну обміну немає.

4.8. Згідно з п. 7.3.2. Статуту виплату дивідендів здійснюють щоквартально до 20 числа наступного місяця шляхом переказу на рахунок акціонерів або в інший спосіб за рішенням вищого органу товариства.

V. Керівні працівники

Монастирецький Євген Степанович — голова правління директор ВАТ «Калитянський експериментальний завод комбікормів і преміксів», освіта вища, виробничий стаж — 43 роки.

Сніжко Василь Васильович — головний бухгалтер, освіта вища економічна, виробничий стаж — 35 років.

Правління АТ.

Правління
ВАТ «Ковельнафтопродукт» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 22 січня 1997 року о 12 годині за адресою: Волинська обл., м. Ковель, вул. Луцька, 21.
Реєстрація акціонерів з 10 години.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління.
2. Затвердження змін до статуту товариства.
3. Вибори керівних органів ВАТ «Ковельнафтопродукт».
4. Різне.

Учасники зборів повинні пред'явити документ, який засвідчує особу, а також свідоцтва дітей (якщо вони наші акціонери).

Довідки за телефонами: 3-48-50, 2-51-22.

К СВЕДЕНИЮ ОБЩЕСТВЕННОСТИ

Общество с ограниченной ответственностью «Интеркоул» обратилось в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики Украины с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной с оптовой поставкой электроэнергии на территории Украины. Наши телефоны: (05673) 7-08-24, 7-04-80. Факс: 7-01-46.

Арбитражный суд Харьковской области (310002, г. Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дело № Б 5100/71 о признании банкротом АО «Автомобильно-ремонтный завод». Юридический адрес: 310007, Харьков, пл. Восстания, 19, р/с 467054 в Коммунальном отделении Укрсоцбанка г. Харькова, МФО 351890, код 22623614.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Інформація про здійснення додаткової емісії інвестиційних сертифікатів в 50-разовому розмірі до обсягу прийнятих до розміщення приватизаційних паперів
ЗАТ інвестиційна компанія «ІТТ-інвест» взаємний фонд «ІТТ-інвест»

1. Відомості про інвестиційну компанію:

1.1. Найменування:

повне: закрите акціонерне товариство інвестиційна компанія «ІТТ-інвест»;

скорочене: ІК «ІТТ-інвест».

1.2. Організаційно-правова форма — закрите акціонерне товариство.

1.3. Юридична адреса: 252057, м. Київ, вул. Виборзька, буд. 1.

2. Інвестиційна декларація (закритий взаємний фонд «ІТТ-інвест»)

2.1. Мета інвестиційної діяльності:

забезпечення прибутковості вкладень та приросту вкладених коштів.

2.2. Предмет інвестиційної діяльності.

Здійснення спільного інвестування в інтересах і за рахунок засновників та учасників фонду шляхом випуску інвестиційних сертифікатів та проведення комерційної діяльності з цінними паперами.

3. Відомості про випуск інвестиційних сертифікатів

3.1. Вид інвестиційних сертифікатів — на пред'явника. Кількість інвестиційних сертифікатів — 40 635 000 (сорок мільйонів шістсот тридцять п'ять тисяч) штук.

3.2. Номінальна вартість — 50 (п'ятдесят) копійок.

3.3. Сума випуску інвестиційних сертифікатів — 20 317 500 (двадцять мільйонів триста сімнадцять тисяч п'ятсот) гривень.

3.4. Запланований курс одного інвестиційного сертифіката на початок продажу — за номінальною вартістю.

3.5. День початку продажу — з 15 грудня 1996 року.

3.6. Максимальна кількість інвестиційних сертифікатів, дозволених для придбання одним інвестором, не обмежена.

3.7. Обмеження на придбання інвестиційних сертифікатів для окремих категорій юридичних осіб:

інвестиційні сертифікати не продають інвестиційним фондам та інвестиційним компаніям.

4. Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів, а також розподіл цінних паперів за видами

4.1. З метою формування статутного фонду компанії випущено 60 000 (шістдесят тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 50 (п'ятдесят) копійок на загальну суму 30 000 (тридцять тисяч) гривень. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій № 473/1/95 від 9 листопада 1995 року.

4.2. Для збільшення статутного фонду компанії випущено 60 000 (шістдесят тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 50 (пятдесят) копійок на загальну суму 30 000 (тридцять тисяч) гривень. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій № 353/1/96 від 15 липня 1996 року.

4.3. Інвестиційною компанією «ІТТ-нвест» ВФ «ІТТ-інвест» випущено 900 000 (дев'ятсот тисяч) інвестиційних сертифікатів на пред'явника номінальною вартістю 50 (п'ятдесят) копійок на загальну суму 450 000 (чотириста п'ятдесят тисяч) гривень. Свідоцтво про реєстрацію випуску інвестиційних сертифікатів № 349/3/95 від 12 грудня 1995 року.

4.4. Інвестиційною компанією «ІТТ-інвест» ВФ «ІТТ» випущено 900 000 (дев'ятсот тисяч) інвестиційних сертифікатів на пред'явника номінальною вартістю 50 (п'ятдесят) копійок на загальну суму 450 000 (чотириста п'ятдесят тисяч) гривень. Свідоцтво про реєстрацію випуску інвестиційних сертифікатів № 106/3/96 від 5 серпня 1996 року.

5. Відомості про інвестиційного керуючого

Повна назва: Закрите акціонерне товариство інвестиційна компанія «ІТТ-інвест».

Юридична адреса: м. Київ-57, вул. Виборзька, 1.

Свідоцтво про реєстрацію № 23517763 від 3 жовтня 1995 року.

Дозвіл на здійснення діяльності з випуску й обігу цінних паперів як виняткової діяльності № 822 від 8 грудня 1995 року.

6. Відомості про депозитарій

Повна назва: акціонерний комерційний банк «Укоопспілка».

Місцерозташування: м. Київ-001, вул. Хрещатик, 7/11.

Дозвіл № 33 на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційної компанії від 20 червня 1994 р.

7. Відомості про аудитора

Повна назва: аудиторська фірма ТОВ «Укооп-аудит».

Місцерозташування: м. Київ, вул. Хрещатик, 7/11.

Ліцензія: № 000460, дійсна до 3 січня 1999 року.

Арбітражний суд Івано-Франківської області (284000, Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) порушив справу № 1635/3 про визнання банкрутом регіональної консультаційно-впроваджувальної фірми «Консалтинг» компанії «Альма» (виконавчий директор М. Прошина, президент В. Чурасов), юридична адреса: 284010, Івано-Франківськ, вул. Короля Данила, 14, офіс 47; р/р 468501 в Облуправлінні ПІБ Івано-Франківська.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Чернівецької області порушив справу № 3-100-167/Б від 18.11.1996 м. про банкрутство виробничо-комерційної приватної фірми «Весттар», (с. Карапчів Глибоцького району Чернівецької області); розрахунковий рахунок 000468522 у Глибоцькому відділенні банку «Україна», МФО 356129, валютний рахунок 001070079 в АТ «Укрінбанк», Чернівецька філія «Зелена Буковина», МФО 356204.

Арбитражный суд Луганской области (348037, Луганск ул. Героев ВОВ-3а) возбудил дело № 329/10б о банкротстве ООО «Торион» (349870, Рубежное, пер. Заводской-8; р/с 700467508 в Рубежанском отделении Приватбанка).

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражним судом Вінницької області (Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справи про банкрутство:

колективного науково-виробничого підприємства «Політех», р/р 606333 у Вінницькому регіональному управлінні «Промінвестбанку» України, справа № 141/8-1577;

Приватного малого підприємства «Сем», р/р 0000468348 в облуправлінні агропромбанку «Україна», справа № 34/2.

Письмові заяви з майновими вимогами до боржників приймають згідно з Законом України «Про банкрутство».

Арбитражный суд Запорожской области (330001, Запорожье, ул. Шаумяна, 4) возбудил дела о банкротстве:

1. Частного предприятия «Олви», 330032, Запорожье, пр. Пионерский, 2, кв. 32, р/с 644903 в ЗФАБ «Ажио», дело 5/2-353;

2. ГКП розничной торговли (ОА) «Ванда», Запорожье, ул. Узбекистанская, 15, р/с 509801 в КАБ «Славянский», дело 5/3-352;

3. ООО НПК «Траст», 330096, Запорожье, ул. Чуйкова, 20, кв. 221, р/с 100467599 в Орджоникидзевском отделении ПИБ, дело 5/1-418;

4. Частного предприятия «Глеб», 330006, Запорожье, ул. Портовая, 9, кв. 22, р/с 644315 в Автотранспортном отделении ПИБ, дело 5/1-419.

Арбітражний суд Львівської області (290010, Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/614 про визнання банкрутом спільного українсько-болгарського товариства з обмеженою відповідальністю виробничо-комерційної фірми «Галімек-Лтд» (юридична адреса: 290020, Львів-20, вул. Варшавська, 104; р/р 467954 в КБ «Дністер», валютний рахунок 08040010 у Львівському відділенні Укрексімбанку).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Баскетбольний клуб «Динамо» (Київ) ліквідується. Розрахунковий рахунок 700943 у Печерському відділенні УСБ Києва, МФО 322090.

Претензії приймають протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: Київ, вул. Грушевського, 3, тел. 228-06-66.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-В, тел. 216-65-72) порушив справу №14/200 про визнання банкрутом промислового кооперативу «Днепр-1», директором якого є громадянин Гайдар В'ячеслав Іванович; юридична адреса: Київ, вул. Воскресенська, 7; поштова адреса: Київ, вул. Березняківська, 26А; р/р 30461301 в АБ «Градобанк» Києва, МФО 300078, код 21609320.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подавати до арбітражного суду в місячний термін.

Арбітражний суд Івано-Франківської області (284000, Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) порушив справу № 1632/3 про визнання банкрутом універмагу «Барвінок» (Івано-Франківськ, вул. Об'їзна, 26а; розр. рахунок 480869 в Облдирекції Укрсоцбанку Івано-Франківська, МФО 336019).

Заяви кредиторів і санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б2-46 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Зирочка». Адрес: 320131, Днепропетровск, пос. Таромское, ул. Институтская, 11; расчетный счет 467057 в Ленинском ПСБ МФО 305329.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б2-84 от 22.07.96 г. о признании банкротом государственного коммунального предприятия розничной торговли магазина № 188 «Продтовары» (Днепропетровск, ул. Войцеховича, 112, расчетный счет 480330 в Кировском отделении УСБ, МФО 305374).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования.

Арбітражний суд Чернівецької області 30.10.1996 року порушив справу про банкрутство малого приватного підприємства «Сокіл» (с. Валя Кузьмин Глибоцького району Чернівецької області); розрахунковий рахунок 3468242 в Чернівецькому регіональному управлінні «Промінвестбанку», МФО 356163, справа № 7-52-129б.

Арбітражний суд Дніпропетровської області)320004, Дніпропетровськ, пр. Кірова, 1) порушив справу Б-2-145 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Біржовий торговельний будинок «Ірбіс», що міститься по вул. Радгоспна, 40 у селищі Ювілейний Дніпропетровського району: р/р 1467505, МФО 305686 в ЮгТокобанку Дніпропетровська.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Автономної Республіки Крим порушив справу № 1998-5 про визнання банкрутом виробничої корпорації «Азимут». (юридична адреса: 333000, Сімферополь, вул. Київська, 138, р/р 609002 в АБ «Абсолют», МФО 324827, свідоцтво про реєстрацію № 13779597).

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подаються до Арбітражного суду Автономної Республіки Крим (333000, Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) в місячний термін з дня публікації цього оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105 Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 14/5-24б о банкротстве МП «Восход» (342300, Волноваха Донецкой области, ул. Ленина, 139/4), р/с 468107 в АПБ г. Волноваха Донецкой области, МФО 334066.

Заявления кредиторов, санаторов подавать в арбитражный суд в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 14/58 про банкрутство Спільного українсько-польського товариства «Ланко, ЛТД» (252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 12, кв. 6).

Майнові вимоги кредиторів подавати до арбітражного суду Києва в місячний термін після опублікування оголошення.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б2-85 от 22.07.96 г. о признании банкротом частного предприятия «Спутник» (Днепропетровск, ул. Изюмская, 112/1 р/с № 644018 в Красногвардейском отделении Проминвестбанка).

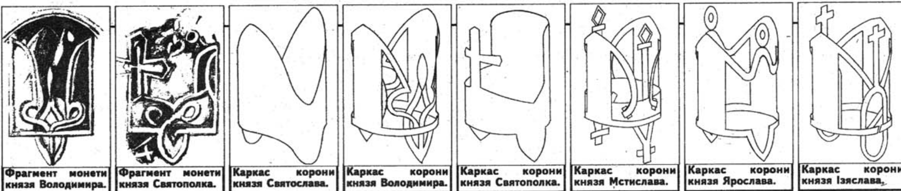
Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бул. Пушкина, 34) возбудил дело о банкротстве агропромышленной ассоциации «Агро» (Донецк, ул. Челюскинцев, 140/105, р/с № 6609185 в Донецкой областной дирекции Укрсоцбанка, МФО 334011), дело № 19-2/12Б.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Фирма «ИВ, ЛТД»

просит в связи с утерей считать свой угловой штамп недействительным.

Фрагмент монети князя Володимира. Фрагмент монети князя Святополка. Каркас корони князя Святослава. Каркас корони князя Володимира. Каркас корони князя Святополка. Каркас корони князя Мстислава. Каркас корони князя Ярослава. Каркас корони князя Ізяслава.

Повернення княжої корони

Версія

Коротко про версію ми розповідали (№ за 23 серпня ц. р.). Йдеться про те, що наш тризуб є тризубом лише у двомірному просторі. У тривимірному він перетворюється на корону. Не уявну, а цілком реальну — безвідносно до того, що історія з археологією не надбали для нас її залишків. Тим часом автор версії тернопільський конструктор **Андрій ЛУЦІВ** підготував докази. Звичайно, в них легше розібратися фахівцеві. Але й для допитливого нефахівця вони можуть стати відкриттям.

—У «Нарисі історії України» Аркадія Жуковського та Ореста Субтельного, видрукованому у Львові 1992 року, є генеалогічна схема давньоруських княжих знаків X—XI століть та зразків срібних монет князів Володимира та Святополка, які я розглядав під триразовим збільшенням. Домовимося, що циліндрична корона складається з металевої частини — каркасу й м'якої — шапки. На монеті князя Володимира (мал.1) видно напівсферичний верх шапки з щербиною, зміщеною вправо. Це щось схоже на гострий кут, спрямований униз, колір якого збігається із зовнішнім тлом. Середній зуб корони —- малий, лише на висоту циліндричної частини шапки. Він служить разом із щитками та зубом на протилежному боці, для вертикальної фіксації шапки.

На іншому боці цієї монети зображений князь, у правій руці котрого — жезл із набалдашником, відмінним від княжого знаку. Голова князя — у вінку чи ореолі, який відрізав верхню частину головного убору, і сказати, що це не корона, ми не можемо. На грудях князя прикрас немає.

На монеті князя Святополка (мал.2) видно каркас, на обичайці (себто обручі) котрого такі фігури: внизу листкоподібний зуб, праворуч угорі напівциліндричний розвернутий вліво щиток із заокругленими краями, ліворуч— хрест, центр якого — праворуч від лівого краю. Таке зображення відповідає положенню, коли площина симетрії на одному діаметрі, а обичайка повернута трошки вліво. Цей поворот був необхідний, щоб показати поперечку хреста. Щоправда, права частина поперечки зображена нечітко, умовно. Для повного бачення хреста корону треба було повернути на дев'яносто градусів ліворуч.

На вертикальній стойці вгорі білий клин, лезо якого спрямоване на праву умовно продовжену поперечку хреста. Такий самий клин, лише довший, спрямований ліворуч від обичайки , — у лівій частині корони. Під ним паралельно до ребра нижнього зуба проведене ребро зуба з протилежного боку й перекреслене рискою. Праворуч над щитком невеликий темний клин, вістря якого спрямоване в бік вершини шапки — на невелике коло з темним центром. Світла конусоподібна шапка закінчується витими кільцями і створює враження, що то каракуль.

Варіант великого Державного герба України.

На іншому боці монети ми бачимо сидячого на троні князя з хрестоподібним жезлом у правій руці. На його грудях прикраса чи вузол від чогось, що за спиною, на голові — корона, у якій за бажання можна впізнати нашу.

Корони на монетах мають двоплановий вигляд: на передньому чітко видно каркаси, на задньому —розміщені в них шапки, контури яких з правого боку сягають лише дуг, але не треба забувати про умовні знаки над ними (гострий кут, спрямований вниз, або темний клин, спрямований на коло). Ці знаки вказують на розміщення шапок всередині виробу.

Отже, княжий знак — не набалдашник на жезлі, не прикраса на грудях, а корона. На малюнках 3—8 я зобразив каркаси корон. Зазначу, що на монетах корони зображені лише збоку, бо вигляд збоку є найбільш характерною їх ознакою.

Щодо можливості виготовлення корони у часи користування. Ковальські знаряддя часів Київської Русі майже не відрізнялися від аналогічних інструментів пізніших часів. Ковалі виготовляли речі високої якості. Каркас корони князя Володимира із срібла міг би важити приблизно три кілограми, із золота —п'ять, із заліза — кілограм. Можливо, він був покритий тонким золотим листом. Способом виготовлення хреста, напевно, було карбування. Технологічні прийоми виготовлення прикрас —інкрустація , чернь та емаль. Маючи цю інформацію, гадаю, читач сам побачить зображені на малюнках корони в такому художньому оформленні, яке створить його уява. І отримає варіант великого Державного герба України.

З телетайпа

Депутат — завжди благодійник. Але п. Габштайгер направду

Депутат баварського парламенту Гюнтер Габштайгер влаштував вечір, щоб зібрати гроші, медикаменти та обладнання для лікарні в закарпатському містечку Виноградові. У благодійній акції взяли участь міністри уряду Баварії, генеральний секретар Християнсько-соціального союзу, депутати бундестагу та земельного парламенту, представники державних установ, фірм та організацій, які зібралися по завершенні форуму ХСС.

Телефон хороший, але дуже секретний

Телефонні апарати, випуск яких освоїв чернівецький завод «Топан», нагороджені призом міжнародного клубу лідерів торгівлі в Іспанії. Це, втім, не завадило їм пережити драму. 50 тисяч нових апаратів прямо з конвеєра потрапили на склад. Нема ринку збуту. По-перше, надто традиційний зовнішній вигляд. Подруге, мало реклами. І нарешті — засилля імпортної техніки, яка за якістю поступається чернівецькій, тим часом не поступаючись їй ціною, ба навіть значно переважаючи її. Начальник міської телефонної станції зізнався, що не мав жодної інформації про технічні характеристики апарату. Залишається додати, що в минулому підприємство обслуговувало оборонний комплекс. Спробуйте за такого минулого подолати комплекс секретності й неприязнь до слова «реклама»!

За п'ять років — три монастирі

По сто роках перерви в селі Михнівці (Волинь) відкрито православний Свято-Срітенський жіночий монастир. У XVII столітті Михнівка навіть мала статус містечка і славилася своїм монастирем. Його заснування пов'язували з іменем православного козацького старшини Філона Яловецького. Згодом старшину отруїли, а святу обитель, як і все містечко, зруйнували. Це вже третій жіночий монастир, що його було відкрито на Волині за п'ять років.

Андрій сиріч Калита

Завтра — давній поетичний зимовий празник. До прийняття християнства його називали Калитою. Християнство замінило Калиту («календи») на святого апостола Андрія Первозванного, який проповідував Боже вчення у Царгороді. За переказом, він приніс християнську віру в Київ, сказавши до своїх учнів так:

—Чи бачите ці гори? На них засяє ласка Божа і буде великий город, і Бог збудує багацько церков!

Андрій не помилився. Тим часом свято його імені було молодіжним, більше парубоцьким, аніж дівочим. Удосвіта дівчата йшли до криниці, щоб набрати в рот води й замісити на ній тісто. Сильна стать стежила за цим процесом із засідки, вигадуючи мить, щоб дівчат розсмішити. Вони могли донести ту воду, лише пообіцявши відкупної — обов'язкову калитянську макітру вареників. Потім дівчата гуртом випікали кукілки —кожній по дві, для себе й судженого. Увечері клали їх на ослінчик і випускали злого, голодного пса. Бідна тварина, яку весь день тримали на воді, накидалася на ті хлібці, і тут кожна залежно від собачого апетиту, дізнавалася про власне майбутнє. Чию хлібину з'їдено першою, та першою і заміж вийде. Якщо нерозумний собака лише обнюхував твою кукілку і біг далі, сподіватися на сватів було марно. Коли обережний песик хапав хлібину й біг до закутка —випаде їхати на чуже село (місто, до близького або ж далекого зарубіжжя).

Цього дня дівчата ходили під сусідськими вікнами й, нехтуючи правила гарного тону, слухали, про що говорять господарі. Якщо покрикували на дітей — не вийдеш заміж, а казали щось на кшталт «іди принеси води» або «нагодуй корову» — то прийдуть свати. Палили свічки, сподіваючись, що ті прихиляться одна до одної, а не відхиляться в різні боки. А ще знімали з лівої ноги взуття і, починаючи від столу, міряли долівку. Спробуйте: чия «Саліта» першою стане на поріг, та і заміж вийде.

Жінки на Андрія не пекли хліба, не шили й не пряли.

У нас, рудих, власна гордість

Гордість радянських, сиріч "червоних", нині дуже девальвувала. Впала низько, до рівня авантюрної гіперкомпенсації. Гордість "голубих" переживає свій пік, але яка її перспектива в наступному тисячолітті — ще треба аналізувати. Гордість "жовтих" (мас-медіа) вже трохи на відлюті. Про гордість фальшивих блондинок у пристойному товаристві не радимо й згадувати. Тим часом руді-веснянкуваті в сонячній Україні, незважаючи на зміну сезонів, завжди в моді. І в Криму, і в Києві. Хоч їхні агресивні північні побратими, пішов поголос, і "убілі дедушку лапатой". Мабуть, чергова провокація тамтешньої партії війни. Перед її палаючим поглядом і нерудий — рудий. Тобто рижий.

В Україні, повідомили в Мін'юсті, такої партії не зареєстровано. Натомість збільшує свої лави не зареєстрована, але надзвичайно перспективна Партія любителів жінок. Твердо віримо, що в недалекому майбутньому скромна, але цілком заслужена гордість рудих виведе на українську політичну арену Партію рудих України. Або Партію веселих рудих України.

Головне, аби туди примусово не записали весь народ і аби за будь-якого кольору обставин вона залишалася партією миру.

Людмила ЛЮДМИЛКІНА.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША, Сергія КОВАЛЬЧУКА та Василя РЕПІКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228850.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311233.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.